

КУЛТУРНИ ЦЕНТАР "МЛАДОСТ" ФУТОГ

СТРАТЕШКИ ПЛАН РАЗВОЈА

Установе за културу и образовање

Културни центар "Младост"

од 2020 - 2025. године

Футог, ЈУЛИ 2019.

Садржај:

УВОД	4
1. ФУТОГ	5
2. КУЛТУРНИ ЦЕНТАР „МЛАДОСТ“	6
Мисија Центра.....	6
Визија Центра.....	7
2.1. Инфраструктурни и технички капацитети	7
2.1.1. Просторни капацитети.....	7
2.1.2. Опрема и техника.....	8
2.2. Организациона, стручна, старосна и полна структура запослених.....	8
2.3. Финансирање.....	10
3. ПРОГРАМИ И АКТИВНОСТИ КЦ „МЛАДОСТ“	10
3.1. Редовни програми/делатности	11
3.1.1. Драмски програм.....	11
3.1.2. Ликовни програм.....	11
3.1.3. Ансамбл народних песама и игара - АНИП	12
3.1.4. Студио за модеран плес „Мирослав Батак Мићко“	13
3.1.5. „Међу нама речено“	13
3.1.6. Музички програм	13
3.1.7. Омаж Види Павловић	13
3.1.8. Филмски програм.....	13
3.1.9. Издавачка делатност	14
3.1.10. Фестивал ношње, накита и оглавља „Бисерна грана“	14
3.1.11. Етно радионица - израда ношње.....	15
3.1.12. Манифестација Купусијада.....	15
3.1.13. Периферирам културу	16
3.1.14. Едукативни програм	16
3.2. Програми за децу и младе	16
3.2.1. „Кицић“	16
3.2.2. „Најлепше ускршње јаје“	17
3.2.3. Манифестација „Футошко лето“	17
3.2.4. Литерарни конкурс „Љубав није само реч“	17
3.3. Сарадња са другим организаторима и учешће у међународним пројектима. 17	
3.3.1. Сарадња са другим организацијама	18
3.3.2. Учесће у међународним пројектима.....	20
3.4. Награде и признања	20
3.5. Друштвена одговорност	21

4.	ПРОЦЕС ИЗРАДЕ СТРАТЕШКОГ ПЛАНА	22
4.1.	Принципи и задаци израде стратегије.....	22
4.2.	Стратешке анализе.....	22
4.2.1.	Анализа окружења (ПЕСТ анализа).....	23
4.2.2.	Анализа тренутне позиције.....	24
4.2.3.	Анализа животног циклуса	27
4.2.4.	Анализа интерне организације и комуникације.....	30
4.2.5.	Анализа информационалних токова	32
4.2.6.	Анализа капацитета (ресурса).....	35
4.2.7.	Финансијска анализа 2015 - 2019.	36
4.2.8.	Анализа циљних група и публике	38
4.2.9.	Анализа репутације и имица.....	41
5.	СТРАТЕШКИ ОКВИР.....	43
5.1.	SWOT анализа	43
6.	СТРАТЕШКИ ПЛАН	44
6.1.	Преглед стратешких циљева, стратешких програма и активности.....	44
6.1.1.	Стратегија унапређења правног и просторног регулисања	44
6.1.2.	Стратегија јачања кадровских капацитета.....	44
6.1.3.	Стратегија јачања техничких и инфраструктурних капацитета	45
6.1.4.	Стратегија оспособљавања за јачање финансијске стабилности	45
6.1.5.	Стратегија развоја публике и социо-културне анимације.....	45
6.1.6.	Стратегија националних манифестација.....	46
6.1.7.	Стратегија програмске политике.....	46
6.1.8.	Стратегија умрежавања и развоја сарадње.....	47
6.1.9.	Међународна сарадња	48
6.1.10.	Стратегија идентитета Центра.....	48
6.1.11.	Културно наслеђе.....	49
6.2.	Табеларни приказ 2020 - 2025.....	49
6.3.	Финансијски план	51
7.	ПРИМЕНА, ЕВАЛУАЦИЈА И КОМУНИКАЦИЈА.....	52
	ЗАКЉУЧАК	54

УВОД

Свака културна институција основана је с одређеним циљем и деловањем у одређеном социо-културном систему. Оснивањем културног центра дефинишу се идентитет, циљеви, мисија, визија, организациона структура, начин финансирања, функционисање у датом културном систему, укључујући и дефинисање циљне групе корисника - публике. Како су спољашњи фактори променљиви, с времена на време је потребно учинити ревизију, редефинисати политику културног центра и одредити нову циљну публику у циљу бољег развоја и ефикаснијег рада институције.

Културни центар "Младост" Футог основан је у време када је концепт културне политике подразумевао дефиницију улоге културних центара као институције које својим програмским концептом треба да дају подједнаку предност дифузији - приказивању врхунских дела уметничког стваралаштва, подстицању стваралаштва али и анимацији и едукацији становништва (социо - културна функција). Концепт културног центра од оснивања до данас базиран је на широкој културној понуди, која обухвата ликовни, књижевни, музички, позоришни, филмски, трибински програм, рад аматерских секција, специјализованих курсева, промоције и сарадње са различитим институција у окружењу. Едукативна и културна функција Центра, у најширем смислу, огледа се у сарадњи са аматерима, приказивању уметничких садржаја високог квалитета, организовању културних акција и ангажованих програма који анимирају локално становништво и утичу на осмишљавање слободног времена као и на развој културних потреба. У претходне четири и по деценије, колико постоји Културни центар "Младост" Футог, програмским концептом испуњаван је задатак стваралаштва, дифузије и анимације, по гранама уметничког стваралаштва, организовани су специфични програми намењени одређеној групи становништва. Свакако не треба занемарити информативну, издавачку, научно истраживачку делатност као и развој сарадње са сродним институцијама на градском, регионалном и међународном плану. Стратешком анализом уочавају се, како спољашњи тако и унутрашњи развојни потенцијали а истовремено и слабости и претње развоју. Истовремено, дефинишу се правци развоја који ће, у односу на све претходне анализе, обезбедити позитиван развој институције у идејном, програмском, организационом и финансијском смислу. Стратешки план развоја Културног центра "Младост " Футог, саставни је део стратегије развоја културе Града Новог Сада.

Узимајући у обзир нове трендове у култури, друштвене промене, а пре свега потребе нове публике која жели да и кроз културу активно учествује у развоју друштва, нова стратегија развоја ће омогућити ревизију дефиниције постојећег културног Центра и утврдити јасан правац даљег развоја.

1. ФУТОГ

Футог, место на Дунаву у јужној Бачкој, у писаним историјским изворима помиње се од 13. века. Сам назив места настао је пре осам векова и означавао је бежанију, вутог (јер место је на обали реке која је мењала облик и ток). Постоји тумачење и да је уток/утока. Тек касније у XIV веку настанак имена се везује за породицу Футаки, власницима поседа на којој је село настало. Нека од старих имена Футога су била и *Горње шуме, Водице и Пашњак*.

Футог је једна од највећих месних заједница у општини Нови Сад. Укупан број становника према попису ЈП „Информатика“ је 20.553. Претежно становништво чине Срби, више од 90%. У месту постоје две основне школе - ОШ „Мирослав Антић“ и ОШ „Десанка Максимовић“, Средња Пољопривредна школа са Домом ученика и четири вртића.

Футог се препознаје по: Дунаву, међународној бициклическој стази, Храму Српске православне цркве, Римокатоличкој цркви и Жупном двору, дворцу грофа Котека, немачкој Католичкој цркви, Заветном крсту, Ватрогасном дому из 1909. са торњем из 1932. године, Споменнику палим борцима у Народноослободилачкој борби на територији АП Војводине, '41 - '45. године, Дому ученика средње Пољопривредне школе из 1894. године, заштићеном стаблу Америчког платана, споменицима Душану Шијачком, Десанки Максимовић и нашем Центру. Знамените личности

нашег места су: Гроф Андреас Хадик, Јохан Штраус млађи, Душан Шијачки, Вида Павловић ...

2. КУЛТУРНИ ЦЕНТАР „МЛАДОСТ“

Установа за културу и образовање, Културни центар „Младост“ Футог је поливалентни културни центар који задовољава различите културне потребе. Основан је 1974. године с циљем да организује културни живот у месту. Оснивач Центра је Скупштина Града Новог Сада. Центар својим програмима настоји да оплемени и учини садржајнијом свакодневицу својих суграђана, посебно оних најмлађих.

Као своју основну делатност Центар види и обавља активности из области уметничког стваралаштва, извођачке уметности и других уметничких делатности у оквиру извођачке делатности.

Од свог оснивања до данас Центар се развијао и развио у комплексну поливалентну установу са драмским, филмским, ликовним, музичким, дечијим, трибинским, образовним и програмима за младе, културним аматеризмом и издавачком делатношћу.

Центар је постао средиште културног живота локалне заједнице у ком се организује културни живот у месту, било да су у питању гостујући програми или програми и манифестације у сопственој продукцији.

На високом нивоу је сарадња Центра са локалном заједницом и институцијама културе Новог Сада, као и са предшколским установама и основним и средњим школама.

У промоцији активности Центра изузетна пажња посвећена је квалитету сарадње са медијима и великој подршци која се добија од локалних телевизијских и радио станица у сврху редовног обавештавања о планираним као и извештавања о реализованим догађајима у Центру.

Разноврсност, интензитет и атрактивност наших програма чини ову институцију истинским жариштем културног живота локалне заједнице.

Мисија Центра

је задовољавање, подстицање и развој културних потреба становништва кроз програмски концепт заснован на подједнаком давању предности дифузији (приказивању) врхунских дела уметничког стваралаштва, подстицању креативности и стваралаштва свих генерација и социо -културна функција кроз анимацију и едукацију становништва.

Основни циљеви развоја:

- уметничка вредност програма, оригиналност, аутентичност, актуелност и ангажовани приступ у осмишљавању садржаја и начину презентације;
- неговање промоција, заштита културног наслеђа и афирмација савременог стваралаштва кроз различите програмске форме;
- развој публике, инспирисање младих за креирање програма и могућност партиципирања публике у креирању садржаја;
- афирмисање и стално унапређивање аматеризма;
- формирање омладинског програмског савета;
- концепцијска усклађеност са програмима институција културе у Граду Новом Саду и Покрајини Војводини; пласман и размена програма са другим сродним институцијама;
- обликовање препознатљивог идентитета Центра и унапређење видљивости програмских активности;
- технолошке иновације у складу са планираним програмима, унапређење разноврсних начина и метода презентација програма користећи савремене трендове у области технолошких иновација;
- развијање међународне сарадње учешћем на међународним пројектима;
- рад на стручном усавршавању кадрова;
- активирање свих просторних капацитета Центра.

Визија Центра

је успостављање модела репрезентативног културног Центра који иновирањем програмских активности Центра, праћењем и анализом културних потреба и интересовања публике, заступљеношћу медија и културном разменом у региону и Европи, представља јединствену и препознатљиву поливалентну културну институцију Града Новог Сада, Покрајине и Србије.

Дугорочна Визија Центра је да постане главна тачка окупљања младих, као и свих актера културне реалности, уметника и стваралаца који слободно исказују свеопшту креативност и стваралаштво. Испуњењем тих потреба имаћемо надахнуте, инспирисане, остварене, срећне људе.

2.1. Инфраструктурни и технички капацитети

2.1.1. Просторни капацитети

Центар користи просторије у две зграде у Футогу, од којих је једна у главној Улици Цара Лазара 42, а друга у Улици Симе Шолаје 52.

1. Зграда у центру Футога (старија градња) 1630 m²

- Позоришно-биоскопска сала за 367 седишта са тонском-кино кабином

- једна сала за музичко-играчке пробе
- позоришни клуб - капацитета 200 посетилаца, 110 седећих места
- канцеларијски простор са 15 канцеларија и две учионице
- галерија површине 140 m²
- простор који користи Музичка школа „Исидор Бајић“, издвојено одељење Футог; у Центру се одвија настава Ниже музичке школе на пет инструмената клавир, гитара, хармоника, флаута и виолина; ученици редовно одржавају концерте и учествују у раду Центра; свакодневно користе 6 учионица;
- тонски студио
- ресторан кантина са 150 места
- депои и гардеробе - 7

2. Зграда у новом Футогу Дом културе „Бранко Ћопић“ (модерна зграда) 900 m²

- две сале за музичко-играчке пробе
- канцеларијски простор са 1 канцеларијом
- простор који користе Удружење пензионера, ЈР Пошта, Шаховски клуб, ЈКП Лисје, Црвени крст
- две радионице за израду ношњи
- један магацин
- један учионица
- две гардеробе - свлачионице

2.1.2. Опрема и техника

Од најзначајније опреме Центра издвајамо: две монтажне бине, аудио процесор за филмску пројекцију Dolby Surround System, пројекционо платно, расвету, озвучење као и већи број савремених аудио и видео уређаја, три пианина, мобилијар - столови и столице...

2.2. Организациона, стручна, старосна и полна структура запослених

У Центру је тренутно запослено 16 радника: 15 радника на неодређено време чије се зараде финансирају из буџета Града Новог Сада и 1 радник запослен на одређено време чија се зарада финансира из сопствених средстава.

Основна делатност установе је *уметничко стваралаштво*, извођачка уметност и друге уметничке делатности у оквиру извођачке делатности, шифра делатности је 9003.

<i>Организациона структура</i>	<i>Стручна структура</i>	<i>Старосна структура</i>	<i>Полна структура</i>
Директор: 1	ВШС и Мастер: 1	36-50 год: 1	Женски пол: 1
Административно финансијски сектор: 2	Виша: 1 ССС: 1	36-50 год: 2	Женски пол: 2
Културно уметнички сектор: 5	ВСС и Мастер: 3 ССС: 2	36-50 год: 5	Женски пол: 4 Мушки пол: 1
Техничка служба: 2	ВСС и Мастер: 1 ССС 1	36-50 год: 2	Мушки пол: 2
Заједничка служба: 5	ССС: 3 ОШ: 2	36-50 год: 4 51-65 год: 1	Женски пол: 2 Мушки пол: 3
Служба за безбедност: 1	ВСС и Мастер: 1	36-50 год: 1	Женски пол: 1

Систематизацијом су предвиђена следећа радна места:

- директор,
- уредник програма (два),
- организатор културних активности,
- службеник за послове заштите, безбедности и здравља на раду,
- самостални финансијско - рачуноводствени сарадник,
- референт за финансијско - рачуноводствене послове,
- мајстор светла/тона (два),
- оператер биоскопа,
- магационер/економ,
- техничар инвестиционог/техничког одржавања и одржавања уређаја/ опреме (два),
- и гардеробер (два).

Хонорарна радна места у Центру:

- уметнички руководиоци за фолклор - кореографи (3),
- уметнички руководилац за народни оркестар,
- уметнички руководилац за тамбурашки оркестар,
- вокални педагог кореограф за певачку групу,
- коорепититор на хармоници,

- едукатор за образовне програме,
- организатор концерата класичне музике,
- радионичари (два) за креативне радионице у оквиру програма „Кицић“, „Мали креативци“ (1) и „Мали музичари“ (1),
- организатор филмског програма,
- професор енглеског језика,
- предавач - едукатор у оквиру Школе рачунара,
- кореограф за млађу групу у оквиру плесног студија,
- кореограф за поставку кореографија за плесни ансамбл у оквиру плесног студија,
- организатор књижевних вечери у оквиру програма „Периферирам културу“,
- организатор дечијих концерата,
- организатор креативних музичких радионица,
- организатор представа,
- организатор дечјег хора ...

Поред реализације програма у оквиру основне делатности у Центру се организују бројни пратећи програми: предавања, трибине, радионице... Запослени у Центру су често у ситуацији да поред основних задужења обављају и друге послове, за које систематизацијом нису предвиђена радна места (нпр. маркетинг, односи са јавношћу, правни послови...).

2.3. Финансирање

Финансијско планирање Центра се реализује на годишњем нивоу.

Основна делатност, материјални и текући трошкови и зараде запослених се у потпуности финансирају из буџета Града Новог Сада.

Поред буџетског финансирања, Центар остварује и сопствене приходе које чине приходи од улазница, чланарина, продаје пића и закупа техничке опреме.

3. ПРОГРАМИ И АКТИВНОСТИ КЦ „МЛАДОСТ“

Свеукупна активност Центра реализује се кроз три програмске целине које можемо назвати:

- Редовни програми
- Програми за децу и младе
- Остали програми у сарадњи са другим организацијама и учешће у међународним пројектима

У наставку се даје приказ редовних годишњих програмских активности које, кроз различите програмске форме, секције, гостовања, фестивале и друге манифестације, удружено делују у остваривању мисије Центра.

3.1. Редовни програми/делатности

Организује се четрнаест редовних програмских целина/делатности, чији је главни циљ дифузија културе али и стваралаштво, едукација и анимација публике - локалног становништва и развој партнерске сарадње.

У наставку је дат краћи појединачни приказ програма.

3.1.1. Драмски програм

Програм чине:

- гостујуће представе на вечерњој сцени,
- гостујуће дечје представе,
- активности Дечјег драмског студија „Макса Вругић“ који окупља младе глумце до 15 година,
- Драмски студио „Китникез“ који окупља глумце аматере.

Годишње се организује велики број позоришних гостовања, квалитетних представа са најзначајним глумачким именима из наше земље. Центар је отворен и за алтернативне и експерименталне ауторске представе, које привлаче млађу публику. Најчешће се у оквиру драмског програма реализује сарадња са позориштима из Београда али и из других градова наше земље.

Представе за децу реализују се и у сарадњи са школама и прате интересовања најмлађе публике.

Део плана драмског програма је и копродукциона сарадња са Српским народним позориштем у Новом Саду. Верујемо да је то још један начин да се допринесе подстицању стваралаштва и афирмацији позоришне уметности на локалном нивоу.

3.1.2. Ликовни програм

Обухвата изложбе, радионице и пратеће програме. Излагачи се бирају по основу конкурса за излагачку делатност, одлуком Уметничког савета Галерије. Годишње се одржи најмање 10 изложби.

Посебно се издвајају ликовне програмске целине:

- „**Art support**“ - **ликовни програм** - програм који афирмише локалну ликовну сцену са фокусом на младим, неафирмисаним уметницима који стварају у оквирима најразличитијих уметничких жанрова. Програм обухвата изложбе, колоније и ликовне сусрете, радионице и учешће у програмима других

организација (Ноћ музеја, Међународни конкурс малог формата). Реализацијом програма настају дела за сталну поставку Галерије КЦ „Младост“.

- **Ликовна сусретања „Черевихка скела“** - међународна ликовна колонија која се реализује у сарадњи са Удружењем ликовних уметника и поштовалаца уметности „Черевихка“ Футог. По завршетку колоније, настала дела се представљају јавности на изложби у Галерији Центра.
- **„ART in ♥“** - нова програмска иницијатива која доприноси развоју и подстицању културног и уметничког стваралаштва, промоцији младих, неафирмисаних уметника. Задатак пројекта је да представи радове младих уметника и да им омогући да у оквиру индивидуалних поетика, личних рукописа и сензибилитета, представе јавности своја дела - слике, објекте, скулптуре, инсталације... У свакој колонији учествује 20 младих ликовних стваралаца. Током четири годишња доба, у укупно 5 сусрета у оквиру колонија, на различитим локацијама у Новом Саду, кроз примену различитих ликовних техника, реализују се задаци постављени пред окупљене уметнике. Ликовна дела се по завршетку излажу у Галерији КЦ „Младост“. Саставни део програма чини дружење и рад у сликарској радионици са децом, особама са инвалидитетом и особама ометеним у развоју.

3.1.3. Ансамбл народних песама и игара - АНИП

Циљ постојања Ансамбла је неговање, очување и промоција традиције и фолклорног наслеђа. Ансамбл окупља највећи број чланова - око 150 деце, младих и одраслих. У оквиру АНИП-а делују:

- Фолклорне групе
- Тамбурашки оркестар
- Народни оркестар
- Певачка група

Ансамбл реализује око 5 самосталних концерата годишње, учествује на смотрима, такмичењима и фестивалима - регионалним, државним и међународним, поставља нове кореографије и поседује богат фондус народне ношње - костима.

Тамбурашки оркестар негује, промовише и настоји да унапреди музичку културу на пољу тамбурашке музике и наставак је континуираног, успешног, дугогодишњег рада на очувању тамбурашке музике. Присутан је тренд увећања ансамбла уписом нових чланова - формирана је нова група полазника, уз набавку нових музичких инструмената.

Народни оркестар - оркестар музичке школе; проширен је репертоар поставком нових оркестарских композиција. Редовни су учесници на смотрима, такмичењима, манифестацијама, концертима.

Ансамбл народних песама и игара КЦ „Младост“ Футог сваке године учествује на фестивалима фолклора у иностранству за запаженим успехом, промовише нашу земљу, традицију, културу и фолклорно наслеђе.

3.1.4. Студио за модеран плес „Мирослав Батак Мићко“

Студио промовише и негује различите стилове модерног плеса. Чланови студија - плесачи су вишеструки државни, европски и светски прваци. Остварили су бројне успехе у дисциплинама хип-хоп, брејк-денс, електрик буги и диско денс, у категоријама појединац, пар и формација.

У оквиру рада Студија реализују се разноврсни програми анимације и плесне едукације, као што су:

- **Меморијал „Мирослав Батак Мићко“** - плесна манифестација ревијалног карактера која више од петнаест година окупља љубитеље плеса, плесаче, тренере, кореографе,
- **„Balkan Session“** - плесна манифестација која кроз различите активности - семинар, радионице, такмичење и концерт окупља, плесаче, тренере, кореографе и љубитеље плеса у циљу промоције и подршке стваралаштва младих плесних аутора.

3.1.5. „Међу нама речено“

Програм обухвата: трибине, предавања, промоције, радионице, семинаре, тренинге. Трибински програм обухвата различите теме из свих сфера друштва којима се анимира и активира локална заједница, посебно млађа популација. Иницира се комуникација заснована на разумевању и солидарности, унапређује ненасилно, толерантно и отворено друштво, промовишу грађанска, социјална и права на културу и децентрализација културе. Програм омогућава заинтересованим корисницима да на неформалне начине стекну додатно образовање из различитих области.

3.1.6. Музички програм

Разноврсног је програмског карактера и чине га, како самостални концертни програми, тако и музички програм у оквиру Светосавске свечаност и посебни колажни програми и концерти под називом „Дамама на дар“ који се организују поводом Дана жена, а којима су обухваћене и изложбе и трибине. Концертне наступе карактерише жанровска разноврсност, а презентери су уметници домаће сцене, како реномирани извођачи тако и млади уметници.

3.1.7. Омаж Види Павловић

Идеја пројекта је да се представи ромска музика (независно од музичког правца ком припада) - остварења ромских али и оних стваралаца који су инспирацију пронашли у култури или начину живота Рома, који на најбољи начин презентују креативни потенцијал ове маргинализоване етничке групе. Фестивал својим именом ВИДА (Павловић) одаје почаст својој суграђанки, једној од највећих интерпретаторки ромске музике.

3.1.8. Филмски програм

Циљ програма је неговање филмске културе, са посебним акцентом на европску продукцију и најновија домаћа филмска остварења.

Организацију филмског програма чине:

- редован репертоар и

- организација филмских манифестација - пројекције филмова у сарадњи са КЦ Нови Сад - циклус европског филма; „Kids Fest“ (циклус дејег филма); Фестивал документарног музичког филма који се састоји из ревијалног и жирираног дела.

Даље улагање у опрему за филмске пројекције у оквиру процеса дигитализације и организација фестивала документарног филма су важни циљеви Центра у наредном периоду.

Успешно су реализоване многобројне филмске пројекције. Приказани су филмови домаће и стране кинематографије на којима је било много посетилаца (деце и одраслих). Успешно су организоване групне посете деце из вртића и ученика основних школа из Футога, Ветерника, Бегеча и Новог Сада. Суграђани су у оквиру Новосадског филмског каравана могли да погледају најбоље филмове са међународног филмског фестивала "Ухвати филм" а у оквиру манифестације „Ноћ српског филма“ - најбоља домаћа остварења. Најзначајније је свакако то што се 2018. године, уз подршку Филмског Центра Србије, заједничким пројектом приступило процесу преддигитализације и дигитализације биоскопа мале биоскопске дворане.

3.1.9. Издавачка делатност

Делатност обухвата стална, периодична и повремена штампана, аудио и мултимедијална издања у области уметности и културе. Осим тога, бави се и областима које су у вези са осталим програмским активностима Центра, чиме се задовољава потреба да се сачува и развија архивска грађа кроз штампана и мултимедијална издања.

Активност издавачке делатности су у функцији додатне промоције наше делатности, на локалном, градском, регионалном и међународном плану. Издавачки план се усваја на годишњем нивоу и у складу је са програмским приоритетима.

Центар је издавач „Бајке о чаробном футошком купусу“, чији су аутори деца и васпитачи вртића Црвенкапа ПУ „Радосно детињство“. Овим издањем подстакли смо учествовање у креирању садржаја издања чији је циљ промоција вредности локалне заједнице.

У припреми је издавање књиге др Маре Шовљаков „Варош Футог - културно наслеђе“. Штапањем овог историјског дела, позиционирали смо нашу издавачку делатност као значајан сегмент програма у промоцији локалне заједнице.

3.1.10. Фестивал ношње, накита и оглавља „Бисерна грана“

Циљ одржавања Фестивала је очување, неговање, презентација и промоција материјалног фолклорног наслеђа - народне ношње, као битног обележја културног идентитета. Нарочито је значајан због сарадње са земљама у региону - реализујући Фестивал „Бисерна грана“ успостављена је изузетно успешна сарадња са појединцима, институцијама и удружењима, који се са различитих аспеката баве народном ношњом у земљи и региону.

* Пример је сарадња са *КЦ „Травно“*, *Посудионицом за народну ношњу из Загреба* - јединственом институцијом у Републици Хрватској, која на специфичан начин реализује пројекте у циљу очувања културне баштине. Врхунац сарадње представља заједнички пројекат који је суфинансиран од стране Креативне Европе.

Фестивалске активности подељене су у неколико паралелних оса које се имплементирају током целе године и усмерене су на стручну и заинтересовану јавност и ширу публику различитих генерација и интересовања у сфери наслеђа: концерти, ревија ношњи, дефиле, семинар, радионице, изложбе и издавање дигиталне монографије Фестивала. Сваке године Фестивал окупи више од 500 учесника и 3000 посетилаца.

3.1.11. Етно радионица - израда ношње

Радионица за израду народних ношњи Културног центра „Младост“ основана је и опремљена са циљем да сакупља, реконструише и израђује народне ношње и сценске костиме пре свега за потребе Ансамбла народних игара и песама КЦ „Младост“, као и за остала културно уметничка друштва.

Поред основних активности, фокус радионице је на едукацији о народној ношњи намењеној стручној али још више широкој публици различитих узраста, нивоа знања и интересовања. Одржавају се: једнодневни семинар о примени народних ношњи на аматерској фолклорној сцени (намењен стручној публици), радионице за децу, предавања за ученике средњих школа и петодневна радионица у Сремским Карловцима. Етно радионица КЦ "Младост" је учествовала на ревијама ношњи у Сарајеву, Славонском Броду и Загребу.

Део нашег дугорочног плана је константна израда сценских костима са свим пратећим елементима (накит, оглавље, маске), наставак континуираног рада на обогаћивању збирке оригиналних народних ношњи (откупом са терена) и опремање радионице. Набављен је нови велики ткачки разбој и мали разбој за обучавање почетника. Реализацијом овог плана оствариће се циљ да КЦ „Младост“ постане регионални центар за израду и изнајмљивање ношњи.

3.1.12. Манифестација Купусијада

Манифестација има за циљ промоцију футошког брэнда - футошког купуса, као најзначајнијег пољопривредног производа Футога и има доказани традиционални, етно, културни и туристички потенцијал, која се организује у континуитету двадесет година. Организатори манифестације су: Културни центар “Младост” Футог, Пољопривредна школа из Футога и Удружење „Футошки купус“. Манифестација обухвата културно-забавни програм, мини Купусијаду - литерарно ликовне програме у вртићима и школама, стручне скупове, такмичења (спремање јела од купуса, избор најтеже главице купуса, најлепше уређен штанд), изложбе народне радиности, трибину, етно сајам - промоцију традиционалних производа и континуирано промовисање брэнда и манифестације током целе године.

3.1.13. Периферирам културу

Циљ овог програма јесте да се кроз повезивање институција, удружења и појединаца који делују у локалу, оствари сарадња, пружи могућност личног учествовања и креирања програма у различитим уметничким областима и омогући најшира доступност културних садржаја житељима локалне заједнице. Оваква могућност заједничког учешћа у креирању и реализацији програма из области културе и уметности пример је партиципације публике у доношењу одлука о програмима Центра и модел активности на развоју публике.

3.1.14. Едукативни програм

Као што је познато, неформално образовање се одвија ван формално образовног система, као допуна формалном образовању. Програм подразумева различите организоване и младима прилагођене активности засноване на потребама и интересовањима, принципима добровољног и активног учешћа у процесу учења. Кроз неформално образовање стичу се компетенције неопходне за развој личних потенцијала, активно учешће у друштву и већу могућност запослења.

Програми који се организују су: Школа страних језика за децу и одрасле, основна и напредна обука за рад на рачунару намењена деци и суграђанима трећег доба, предавања, радионице, семинари, тренинзи о здравим стиловима живота, тимском раду, писању пројеката, вршњачком насиљу, комуникацији, пословним вештинама...

За запослене у Центру организована су стручна усавршавања у домену културе, приступачности културних садржаја и универзалном дизајну, безбедности и здравља на раду и противпожарна едукација.

3.2. Програми за децу и младе

Кроз организовање програма за децу, који подразумевају разноврсне фестивале и програме креативних радионица, континуирано се тежи развоју публике као једном од циљева рада Центра.

Реализују се четири редовна дечја програма:

3.2.1. „Кицић“

Програми који омогућавају деци да стварају, да се неформално образују из оних области за које су заинтересовани, као и да кроз позоришне представе, радионице различитих садржаја (ликовне, музичке, психолошке...) развијају своја интересовања, социјализују се, едукују и развијају толеранцију.

У оквиру „Кицића“ се одржавају:

- „Зимочаролије“ - манифестација у оквиру које се реализују различите врсте активности - радионице, концерти, позоришне представе, пројекције филмова. Циљ програма је да омогући деци да на креативан начин осмисле своје слободно време током зимског распуста.
- Хор „Цврчак“ је основан да приближи квалитетну музику деци и младима, омогућивши им да и кроз музику негују и развијају свој

таленат. Тежи се афирмацији хорског певања и популаризацији хорске и дечје музике.

- Део манифестације „Дечја недеља“ одржава се у Центру. Овај програм се реализује у сарадњи са носиоцима организације програма на нивоу Града Новог Сада. Програми, кроз различите активности (радионице, музичко-сценски програми), окупљају децу из школа и вртића из Футога, Ветерника и Бегеча.

3.2.2. „Најлепше ускршње јаје“

Манифестација намењена најмлађој деци која уз пригодан програм, учествују у такмичењу осликавања ускршњих јаја. Најуспешнији радови по оцени стручног жирија (ликовних педагога) се награђују, а сва осликана јаја излажу се у Галерији. Програм омогућава да се, кроз дружење и на креативан начин, деца упознају са традиционалним и верским обичајима, у циљу неговања традиције, културе и верске толеранције.

3.2.3. Манифестација „Футошко лето“

У оквиру манифестације реализују се различите врсте активности - радионице, аниматорски програми, пројекције филмова, концерти, позоришне представе. Циљ манифестације је да се омогући првенствено деци и младима али и одраслима, да на креативан и квалитетан начин осмисле и проводе своје слободно време током лета.

3.2.4. Литерарни конкурс „Љубав није само реч“

Песнички конкурс за децу (младе песнике до 15 година) на тему љубави. Најуспешнији радови се презентују на поетском дружењу уз пратећи програм који промовише различите видове дечјег стваралаштва, на коме аутори казују своје стихове. Најбољи радови, према оцени жирија, се награђују. Радови пристигли на конкурс објављују се у збирци песама „Песмарица“.

3.3. Сарадња са другим организаторима и учешће у међународним пројектима

Партнерска сарадња и учествовање у међународним пројектима окосница је тежње за развојем и напретком у духу неговања уметничких и културних вредности локалне заједнице.

Сарадња са локалном заједницом - остварена је изузетна сарадња са предшколским установама, основним и средњим школама, локалном управом, удружењима и појединцима. Неговање и стално унапређивање добрих односа са локалном заједницом омогућава успешну реализацију културних програма. КЦ „Младост“ је отворен за сарадњу, препознатљив по спремности да подржи разноврсне идеје и њихову реализацију што резултира бројним (често бесплатним) програмима у сарадњи са удружењима, неформалним групама и појединцима (радионице, курсеви,

концерти, филмске пројекције...). Квалитетна сарадња остварена је и са локалним штампаним и дигиталним медијима, нарочито кроз подршку у промоцији програма Центра.

3.3.1. Сарадња са другим организацијама

Програми у којима Културни центар "Младост" Футог годинама редовно учествује:

- „Baby Exit“, Нови Сад
- „Змајеве дечје игре“, Нови Сад
- Позоришни фестивал „Отворена сцена“, Бачка Паланка
- Међународни фестивал „Зов равнице” - Штранд фолк фест, Нови Сад
- „Фестивал младих“, Књажевац
- „Бајкодани“, Нови Сад
- „Фестивал меда“, Нови Сад
- „Дечја недеља“, Нови Сад
- „Сунчана јесен живота“, Нови Сад
- „Ноћ позоришта“
- „Ноћ музеја“
- Манифестација „Купусијада“, Мрчајевци
- „Културна јесен“ у Дунавском парку, Нови Сад
- Манифестација „Дужијанца“, Суботица
- Фестивал „Златна брана“, Кисач
- „Дољек - Нови Сад 2021“
- „Ноћ српског филма“
- „Новосадско пролеће“
- „Новосадска јесен“

Спомен - биста Душана Шијачког - У Центру је, након много година, на иницијативу и у сарадњи са Друштвом новинара Војводине, подигнут споменик истакнутом новинару, публицисти и књижевнику Душану Шијачком, који је рођен у Футогу.

- *** Један од планова Центра је иницирање реализације пројекта „Гроф Хадик - живот и дело“ - вишегодишњег мултидисциплинарног пројекта (пројекат истраживања, конзервације, рестаурације, презентације) о животу и делу царског маршала грофа Андрије Хадика (1710 - 1790), изузетне личности Хабзбуршке монархије, војсковође и футошког велепоседника, чија богата каријера на овим просторима није у довољној мери истражена и позната а који је покренут на иницијативу проф. др Јана Кишгеција и „Удружења за музејску аграрну баштину“. Укључивањем Покрајинског завода за заштиту споменика културе и Технолошког факултета Универзитета у Новом Саду, омогућиће се реализација пројекта. Оваквим садржајима у оквиру издавачке делатности, постајемо носилац грађе која је у функцији туристичке промоције Футога кроз културно-историјске и образовне садржаје, важне за препознавање културног идентитета локалне заједнице.

Пројекти суфинансирани од стране Фондације „Нови Сад 2021 - Европска престоница културе“ - у току је реализација три пројекта:

1. По конкурс у Фондације „Нови Сад 2021 - Европска престоница културе“ „Публика у фокусу“ за суфинансирање пројекта за развој публике у установама културе у 2018. години реализују се два пројекта:
  - „Да се сликујемо“ - Пројекат омогућава публици да партиципира у креирању дела садржаја Фестивала ношње, накита и оглавља „Бисерна грана“. Идеја је да омогући грађанима да активно учествују у креирању културног садржаја, да сами буду актери/аутори културног догађаја - изложбе старих фотографија из породичних албума на којима је приказана народна ношња у контексту свакодневице. У првој фази пројекта кроз различите активности прилагођеним циљним групама (деца и млади, суграђани треће доби и широка јавност) прикупља се материјал (експонати) за изложбу. Изложба ће бити постављена у Галерији КЦ „Младост“ Футог, а део изложбе и на Тргу слободе у центру Новог Сада. У плану су представљање пројекта и гостовање изложбе у местима са којима Фестивал има дугогодишњу сарадњу: Беоцин, Карловци, Ириг, Загреб, Сарајево. Овај пројекат биће приређен и у дигиталној форми.
  - „Ангажовано позориште“ - Пројекат се реализује у сарадњи са КЦ „Нови Сад“ и наставак је пројекта „Инф(ант)фузија“ који је неколико година реализован као најавна фестивала „Инфант“, који је у основи био окренут придобијању публике. Синтагма „Ангажовано позориште“, у овом смислу, издваја и подразумева ону врсту позоришне праксе која поред основних функција има и једну више: да се бави развојем публике указивањем или нуђењем могућих решења.
2. По конкурс у Фондације „Нови Сад 2021 - Европска престоница културе“ за повећање приступачности установа културе у Граду Новом Саду и зони 021 у 2018. години:
  - „Voice painting“ - Основна идеја пројекта је да се снимањем аудио књига, савремена дела домаћих писаца, учине доступним слепим и слабовидим особама. У сарадњи са Савезом слепих и слабовидих и Градском библиотеком Нови Сад, изабрано је 10 књига (пет наслова литературе за децу и младе и пет књига за одрасле), чије снимање је у току. Поред главне пројектне активности реализована је едукација запослених у Центру о приступачности и универзалном дизајну.

Центар је учествовао и у реализацији следећих пројеката: „Бисерна грана“; Преддигитализација и дигитализација биоскопа; „Balkan Session“...

КЦ Младост Футог, током године, активно сарађује са широм локалном заједницом и учествује у програмима других институција и удружења како програмски или организационо тако и као техничка подршка.

3.3.2. Учесће у међународним пројектима

Центар редовно конкурише са предлозима пројеката код Министарства културе Републике Србије, Покрајинског секретаријата за културу и информисање, Креативне Европе, Унеска, Ностре, а један број запослених у Центру едукован је за писање пројеката и припрему документације за међународне конкурсе.

Пројекат „*Make it new*“, суфинансиран од Креативне Европе је велики успех Центра. Пројекат партнерске сарадње и организације из три државе - Културног центра „Младост“ из Футога (Србија), Културног центра „Травно“ из Загреба (Хрватска) и Омладинске удруге „Ахиом“ из Источног Сарајева (Босна и Херцеговина) за основни, дугорочни циљ има очување елемента културног наслеђа - вештине израде народних ношњи са припадајућим техникама.

Пројекат је усмерен на подизање свести о значају културног наслеђа. Сви партнери већ годинама активно раде на овом процесу и сарађују са Центром преко пет година. Активности пројекта усмерене су на промоцију и очување вештина израде народних ношњи, накита и оглавља док су стратегије пројекта усмерене на различиту публику (од најмлађих генерација до стручњака из ових области и глобалну публику). Резултати успешне сарадње су заједничка учешћа на различитим догађањима. У оквиру пројекта одржане су радионице у све три земље, за најмлађу публику приређена је и промовисана игра памћења а у току је израда андроид апликације и дванаест костима ношњи.

3.4. Награде и признања

Центар је поносан на домаће и међународне награде и признања добијена за рад, међу којима се посебно издвајају:

- **Фестивал „Бисерна грана“ је носилац EFFE етикете** за 2017. - 2018. и 2019. - 2020. годину, коју додељује Европска асоцијација фестивала (EFA), носилац пројекта "Европа за фестивале, фестивали за Европу", за најбоље европске фестивале;

Добијањем овог значајног међународног признања, Центру се отварају нове могућности у виду стицања нових партнерства и учешћа у европским пројектима. Захваљујући признању Фестивал је успешно позициониран на мапи фестивала културног наслеђа Европе.

- **АНИП КЦ „Младост“ делујући у новим сферама, подигао је квалитет рада на виши ниво.** Освајач је прве награде и првог места на престижном Међународном фестивалу фолклора у Пољској 2017. године у конкуренцији деведесет земаља.
- **Плесни студио „Мирослав Батак Мићко“ је вишеструки државни првак.** Члан плесног студија Александар Балаћ се 2017. године квалификовао за Олимпијске игре у Аргентини 2018. године "Buenos Aires 2018 Youth Olympic Games". У 2018. години члан плесног студија Саша Ребовић и кореограф Едвард Рађеновић су се квалификовали за највеће светско такмичење у плесу које се одржава у Дизелдорфу, Савезна Република Немачка.

3.5. Друштвена одговорност

Центар себе види као друштвено одговорну институцију те жели да тако буде препознат од заједнице и друштва ком припада и настоји да својим примером то свакодневно потврди.

- Организују се различити бесплатни програми оспособљавања лица из угрожених категорија (нпр. рад на рачунарима за пензионере...)
- Пројекат „Voice painting“ намењен је слепим и слабовидим лицима и има за циљ да омогући доступност културним садржајима из домена издавачке делатности. Аудио запис десет књига домаћих аутора, уступљен је без накнаде звучној библиотеци Савеза слепих и слабовидих Војводине.
- Уступање простора (без накнаде): издвојеном одељењу Музичке школе „Исидор Бајић“, вртићима, школама, Дому за децу и омладину ометену у развоју Ветерник, Прихватилишту за одрасла и старија лица, удружењима жена, појединцима за реализацију хуманитарних концерата, Удружењима пензионера, Шаховском клубу, Црвеном крсту...
- Галерију Центра, Месна заједница Футог користи без накнаде као матичарски уред, за потребе јавног увида и за зборове грађана.
- На манифестацији „Сунчана јесен живота“, намењеној старим лицима, чланови АНИП организују концерт сваке године у Геронтолошком центру „Нови Сад“.
- Лицима са посебним потребама је омогућен бесплатан улаз на све програме.
- Центар је иницијатор, организатор и суорганизатор бројних хуманитарних акција.
- Центар пружа подршку Фестивалу о инвалидности и особама са инвалидитетом „Ухвати филм“.

4. ПРОЦЕС ИЗРАДЕ СТРАТЕШКОГ ПЛАНА

4.1. Принципи и задаци израде стратегије

Задатак стратешке анализе Центра је објективно сагледавање тренутне ситуације у програмском, идејном, организационом, техничком и финансијском смислу, дефинисање основних циљева даљег развоја и стратешких праваца развоја у наредном петогодишњем периоду.

*Стратешки принципи се заснивају на нормативном оквиру, чију окосницу чине Устав Републике Србије и Закон о култури Републике Србије. Коришћена су и документа *Национална стратегија за младе 2015 - 2025.* и *Стратегија одрживог развоја Новог Сада од 2016. до 2020. године.**

Ова стратешка анализа се методолошки базира на постојећој писаној и електронској документацији, извештајима о раду, архивским документима, интервјуима са запосленима, разговорима и радионицама, анкетама спроведеним са публиком. У истом овом периоду прикупљени су подаци о буџету у периоду од 2015. до 2019. године и подаци о запосленима у Центру. Истраживани су акти и завршни рачуни Центра, акти Градске управе за културу, законски оквири у култури, као и подаци о културној политици окружења. У изради стратегије узети су у обзир потребе и ставови стваралаца, сарадника на реализацији програма, ставови и мишљења публике.

Основни принципи у изради стратегије су објективно сагледавање организације и пословања у свим сегментима и планирање развоја у складу са трендовима културне политике која подразумева активно учествовање, партиципацију публике, бригу о културном наслеђу и развој културних потреба кроз савремено стваралаштво.

Координаторски тим за израду стратегије, поред директорке, чине две запослене које су прошле процес едукације. Одржана су два сусрета колектива са менторком, једна јавна презентација као и редовна телефонска и имејл комуникација у току рада на овом документу. Одржано је пет трочасовних радионица запослених, на којима је дискутовано о историјском развоју Центра; урађена је SWOT анализа, упитници о Јавном деловању установе културе, ПЕСТ анализа окружења, анализа ресурса, стратешких циљева, мисије и визије. Упитник, анкету намењену публици је попунило сто посетилаца Центра и око двеста ученика. Израдом овог документа и активним приступом у свим фазама рада, утврђени су основни стратешки правци развоја.

Израда *Стратегије културног развоја за период 2020 - 2025. године* КЦ „Младост“ Футог започела је крајем 2018. године, а завршена је у јулу 2019. године.

4.2. Стратешке анализе

У процесу израде Стратегије урађене су:

- Анализа окружења - ПЕСТ анализа
- Анализа тренутне позиције Центра
- Анализа сарадње

- Анализа циљних група и публике Центра
- SWOT анализа
- Анализа интерне комуникације и информационих токова
- Анализа финансијског пословања

4.2.1. Анализа окружења (ПЕСТ анализа)

Коришћењем *ПЕСТ анализе*, посматрани су утицаји кључних фактора: политике и законодавства, економије, социо-културних фактора, утицај иновација, технологијама и ИТ. У овој анализи обрађени су ставови запослених и публике - посетилаца програма Центра.

Политичке/законске околности и фактори

50% запослених сматра да *политичка стабилност - нестабилност* лоше утиче на рад Центра. 14% запослених сматра да политика утиче стабилно на рад а исто толико сматра да нема никаквог утицаја, док 21% сматра да дати фактор може некад утицати позитивно, некад негативно. *Политички приоритети у вези културе, креативних индустрија, туризма, образовања* - 43% запослених сматра да утиче позитивно на рад, 37% да утиче негативно а 18% да нема никакав утицај. 93% запослених сматра да *утицај владиних и партијских политика на културу* штети раду. 75% испитаника сматра да *закони у области културе, запошљавања, јавних набавки и сродних питања* лоше утичу на рад. *Токови међународне дипломатије и сарадње* по мишљењу 56% испитаних немају утицаја на рад, док 37% сматра да има позитиван утицај.

Економске околности и фактори

43% запослених сматра да *економски трендови и кретање кључних економских показатеља* утичу негативно на рад Центра, док 37% сматра да утиче позитивно а 18% сматра да уопште нема утицаја.

Кључна улагања у културу - 62% сматра да утичу позитивно, док 37% сматра да негативно утичу на рад.

Донаторске политике - трендови улагања у културу од стране иностраних и домаћих донатора 43% запослених сматра да позитивно утичу на рад, док 25% сматра да донатори немају везе са радом Центра а 31% сматра да нема никаквог утицаја, чак сматрају да је то немогуће.

Трендови спонзорстава и корпоративне друштвене одговорности за 43% запослених позитивно утичу на рад, док 31% сматра да немају утицаја и да је немогуће привући спонзоре, а 25% не види тај фактор као битан.

Расположиви приходи домаћинства и потрошња на културу и забаву 37% запослених сматра да већи приходи утичу на већу потрошњу док исто проценат сматра да утиче негативно. 25% сматра да тај фактор нема утицај на функционисање Центра.

Социокултурне околности и фактори

87% испитаника сматра да *демографска структура становништва и специфичности локалне популације* изузетно утичу на рад.

75% запослених сматра да *социјална покретљивост и (не)једнакост* да изузетно утичу на рад.

Промене начина живота и културне партиципације - 56% запослених сматра да промена начина живота може позитивно да утиче на рад, 25% да овај фактор није битан, а 18% да може имати лош утицај.

68% запослених сматра да *културне навике и потребе становника* лоше утичу на наш рад, док 31% сматра да могу утицати позитивно.

Технолошки фактори

93% запослених сматра да добар и повољан утицај на наш рад има *развој нових технологија које утичу на уметничко-културно стваралаштво и културну партиципацију*.

Трендови дигитализације, приступа информацијама и ауторских и сродних права од уметничког стваралаштва могу само позитивно да утичу на наш сматра 81% запослених.

Информационе и комуникационе технологије за 81% запослених утичу изузетно позитивно.

93% запослених сматра да *кретања у домену нових, дигиталних медија и друштвених мрежа* утичу изузетно позитивно.

4.2.2. Анализа тренутне позиције

Просторно - географско позиционирање

У Футогу је Центар једина институција културе која задовољава културне потребе локалног становништва кроз различите културно уметничке садржаје. На територији Града заједно са КЦ „Младост“, делују бројне организације, установе културе и удружења која се баве културним делатностима. Културну сцену Града чине и бројни ванинституционални актери.

У Новом Саду се одржава мноштво фестивала и манифестација на којима учествује Центар: „Змајеве деце игре“, „Baby Exit“, „Фестивал уличних свирача“... У окружењу постоји око двадесет културно-уметничких друштава. Нови Сад је значајан центар и за стваралаштво припадника различитих националних мањина.

Инфраструктура, просторни капацитети и техничка опремљеност Центра дају могућност да поред сопствених програма, реализује сарадњу кроз гостујуће програме других организатора из Новог Сада и ширег регионалног окружења.

Програмска и институционална позиција Центра је јединствена у различитим пољима деловања:

- **Поље фолклора** односно АНИП, са елементима неговања материјалног и нематеријалног наслеђа и истраживања обичаја је поље у коме Центар нема конкуренцију. Туристичке организације и стране компаније, препознају нашу посебност у овој области те често ангажују секције Центра које презентују традиционалну културу и историјско наслеђе (радионице плеса, појашњење елемената ношње). Фестивала „Бисерна грана“ је јединствен у целој земљи и окупља велики број стручњака, колекционара, педагога, кореографа и етнолога - Иван Терзић, Милош Рашић, Слободанка Рац, Бора Талевски, Милорад Лонић, Драган Миљивојевић, Гордана Рогановић... Центар успешно сарађује са спонзорима и фестивал прате национални медији.
- **Манифестација „Купусијада“** је туристички бренд Футога. Поред културних програма у оквиру ове манифестације, значајно је учешће експерата и институција и разних привредника - спонзора, уз медијску подршку јавног сервиса и нашег оснивача.
- Гостујући програми у оквиру **вечерње и дечје сцене** стварају простор за развијање партнерстава и представљање актуелне продукције других организација, а на основу интересовања публике.
- У оквиру **ликовног програма**, излагачки концепт се не разликује од осталих најзначајнијих Галерија у Новом Саду. Излагачи се бирају на основу предлога Савета галерије. На овај начин Центар утиче да ликовна сцена Града буде разноврснија и свеобухватнија.
- **Манифестација Меморијал „МБМ“** нема конкуренцију, медијски је одлично испраћена. Центар има одличну сарадњу у овом пољу са невладиним сектором (разна плесна удружења, манифестације „Baby Exit“, „Змајеве дечје игре“...).
- **Пројекат „Вида Павловић“** је јединствена промоција музичког културног наслеђа, као омаж нашој суграђанки и као такав одлично је медијски пропраћен.
- **Филмски програм** има конкуренцију у Граду Новом Саду, а медијски је веома добро испраћен на друштвеним мрежама, и нема конкуренцију од стране јавних установа.

Од медија сарађујемо са: РТС, РТВ, „Новосадска“ ТВ, ТВ „Мост“, Радио 021, Канал 9, лист „Дневник“ и званична интернет презентација Футога.

Предност Центра у укупном културном окружењу је што кроз различите програме остварује сарадњу са бројним партнерима у различитим областима културно-уметничког деловања.

Преглед и анализа сарадње

Центар остварује различне облике сарадње са сличним институцијама и организацијама у Граду Новом Саду, земљи и иностранству, при чему је најбогатија мрежа сарадње на локалном нивоу.

Партнери Центра су институције, организације и удружења како у јавном сектору тако и НВО, уметници, стручњаци... Центар сарађује и са другим секторима попут образовног, туристичког, пољопривредног, привредног, социјалног и здравственог. Облици сарадње су просторни, продукцијски, у размени искустава и заједничким пројектима. Центар има проактивну улогу у проналажењу партнера.

О раду потенцијалних партнера Центар се информисе путем медија, веб страница, препорука, резултата рада и остварених признања и путем личних познанстава.

За Центар је нарочито значајна међународна сарадња са аспекта иновативности програма али и финансијске одрживости, јер су ова партнерства кључна за привлачење средстава ЕУ.

ЛОКАЛНЕ НВО

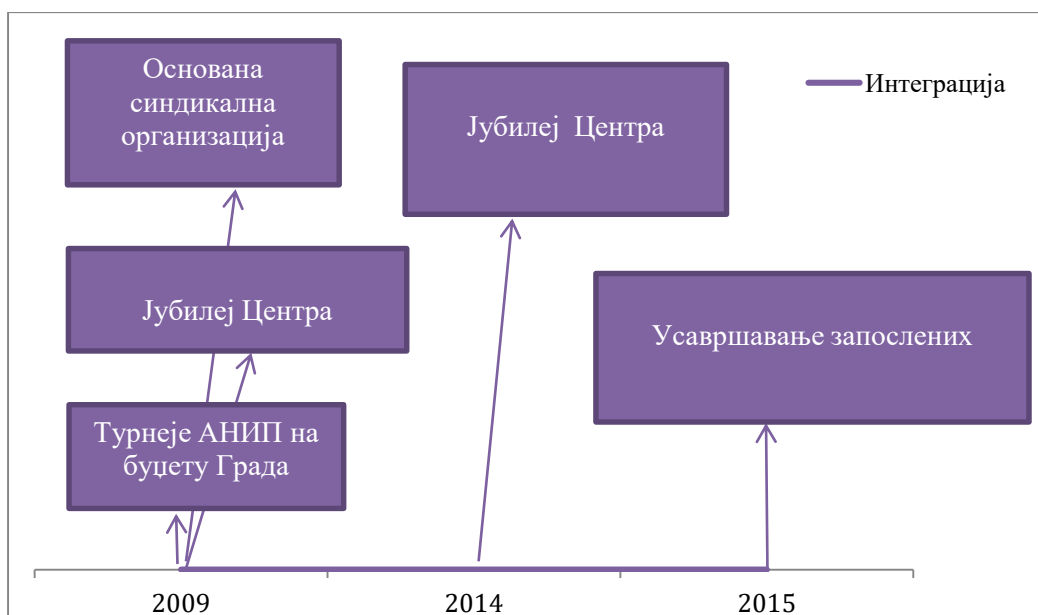
Удружење жена „Креативни Студио“ Футог; Савез глувих и наглувих Нови Сад; Савез слепих и слабовидих особа НС; УГ „Живети усправно“; Савез глувих и наглувих Војводине; Друштво новинара Војводине; Савез уметничког стваралаштава аматера Војводине; АКУД „Соња Маринковић“; КУД "Светозар Марковић"; КУД „Слобода“ Руменка; КУД Пензионера Града Новог Сада; Удружење "Велико коло"; КУД „Ђока Павловић“ Београд; КУД „Гоша“ С. Паланка; КУД „Бриле“ Беоцин; АНИП „Бранко Радичевић“ Рума; КУД „Радиша Поштић“ Мрчајевци; Плесна школа „Ахисс“; Позориште „Чаролија“; Позориштанце „Театрило“; Градски театар Нови Сад; „Позориште из кофера“; Позориште „Весела корњача“; Дописно позориште Нови Сад; Позоришна трупа „Шмиранти“; „Новосадски Нови театар“; Дечје позориште „Лане“ Кикинда; Позориштанце „Јеленица“ БГ; „Махимус арт“ БГ; „Алегрето“ Театар Вршац; „Театар на Сави“ БГ; Позориште „Талија“ БГ; „Окрет Театар“ БГ; Мини клуб; Тим аниматори; Савез књижевника у отаџбини и расејању; УЛУПУХ „Черевикска скела“; УГ ЛИКУМ; Удружење независних уметника Нови Сад, АРС Академија; УЛС Петар Томић Б.Паланка; Удружење хомеопата; Мото-клуб „Classic wheels 01“; Хор појаца новосадских храмова; Удружење уметника „Високо Ц“; ПЕЦ Magic Voice; Музичка радионица ДоРеМи; Креативни М Кутак; Удружење ћирилица; Завичајно удружење Јањана; Удружење српско-руског

пријатељства; УЖ Јефимија; УЖ Бели лабуд Бегеч; Удружење ткаља Нови Сад; Удружење „НС КултНС“; Заједница „Земља живих“; Удружење Футошки купус; ФКВС Војводине;...
РЕГИОНАЛНЕ И МЕЂУНАРОДНЕ НВО
Удружење Подунавских Шваба; Удружења ликовних педагога Федерације Русије; СКД „Слога“ Нова Горица; КУД „Отон Жупанчић“ Артич; Позоришна трупа „Mismo Nismo“ Р. Словенија; ЖВС „Zwizde“ Загреб; ФА „Сесветска села“, „Халубајски звончари“, СКД „Просвјета“ Вишково; „Синови атара“ Загреб; КУД „Томислав“ Д. Андријевици; КУД „Ловор“ Трњани, КУД „Сељачка Слога“, „Греда Суњска“ Р. Хрватска; КУД „Јањ“ Стројице, Република Српска, Завичајно удружење Јањана; Драмски студио „М:А:С:К:Е“, Костајница; Омладинско удружење „Аксиом“, Сарајево – Р. БиХ;
ЛОКАЛНЕ Државне установе владин сектор
Установе културе Града Новог Сада; Фондација „Нови Сад 2021 - Европска престоница културе“; МЗ Футог; Српско народно позориште; Музеј града Новог Сада; Музеј Војводине; Градска Управа за саобраћај и путеве; Градска управа за здравство; ОШ „Мирослав Антић“; ОШ „Десанка Максимовић“; ОШ „Вељко Петровић“ Бегеч; Пољопривредна школа Футог; МШ „Исидор Бајић“; Гимназија „Лаза Костић“, ПУ „Радосно детињство“; Академији уметности у Новом Саду; ВШСС за образовање васпитача Нови Сад; Дом за децу и омладину Ветерник; Геронтолошки центар Нови Сад; Прихватилиште за бескућнике Футог; Дом за пензионере и стара лица Футог; Дом здравља Нови Сад; Центар за социјални рад Нови Сад; Институт за кардиоваскуларне болести Војводине; Православна црквена општина Футог; Црквена општина Нови Сад; Национални ансамбл „Коло“; ЈДП; БДП „Звездара Театар“; УК „Вук Караџић“; „Дечје позориште“ Суботица; Пољопривредни сајам Нови Сад; Институт за ратарство и повртарство; Национална служба за запошљавање;
РЕГИОНАЛНЕ И МЕЂУНАРОДНЕ Државне установе владин сектор
КУЦ „Травно“, Загреб, Р. Хрватска; Фолклорни ансамбл „Венац Кострома“ Русија; Амбасада Русије; Амбасада Белорусије;
ЛОКАЛНЕ ПРИВАТНЕ КОМПАНИЈЕ
Машинска радионица „Тупањац“; ББ „Минаква“; Спортски клубови из Футога; РТВ „Беседа“; Издавачке куће „Прометеј“ и „Кућа добре књиге“; Школа енглеског „Bysee bee“; Locking radionica by Cameel, Србија; Продукција Chill out; Вртићи Меда и Коцкица
РЕГИОНАЛНЕ И МЕЂУНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ КОМПАНИЈЕ
“Грундфос” компанија; „Slow food“ Србија; „House radionica by Sania” Грчка; „New Style radionica by Evgenia aka bgirl Gameova”, Аустрија;

4.2.3. Анализа животног циклуса

Сагледавањем историјског развоја и анализом животног циклуса Центра посматране су кључне тачке развоја, увођење нових делатности или стагнација, гашење кроз делатности, да би видели и разумели како се Центар мењао, због чега и на који начин смо дошли до данашње позиције.

Развој Центра, од настанка 1974. године до тренутка анализе 2019. године може се пратити кроз неколико кључних фаза. У првој фази оснивања, која траје током седамдесетих, формирају се организациона структура и стручни капацитети, постављају стандарди функционисања. Стога, кључни развој одвија се на пољу административног утемељења и покреће се продукција.

У фази обележеној распадом СФРЈ и ембаргом, све стагнира. Центар је принуђен да се измести у другу зграду. Гаси се часопис „Футошке новине“ и Центар прати државну политику. Крајем деведесетих, Центар постаје препознатљив по програмима и манифестацијама које се тад први пут одржавају. Радио Футог почиње са емитовањем програма. Програмским профилисањем Центар прави предузимљив искорак, проширујући своју мисију на начин који га позиционира.

Након пожара 2002. године Центар добија нову позоришну салу, нову галерију, отвара се област за реализацију изложби и за пратеће програме. 2008. године први пут се реализује манифестација „Бисерна грана“, са којом се успешно остварује регионална сарадња и успостављају међународни контакти, поново функционише АНИП извођачки састав, стварају се нови културни садржаји. Оснива се први пут синдикат запослених и организује прослава јубилеја Центра на сваких пет година.

Велики успех и преломна тачка се дешава након измене финансирања прихода и доприноса стално запослених радника (који су до те године финансирани из сопствених средстава) и стављања свих на буџет Града, чиме Центар добија најјачу одскочну даску за развој.

Током 2016./2017. године, кључна достигнућа везана су за активну међународну сарадњу, покретање филмског програма као и вечерње позоришне сцене, покретање семинара и предавања (једнодневних и вишедневних), али и реновирање старе зграде и изградњу нове. Посебно значајно је покретање рада Етно радионице (јединствене радионице за израду народне ношње у Србији која је при институцији) што је преломно утицало на више фактора (усавршавање запослених, подизање рада и представљања АНИП-а на виши ниво).

Од тада и нарочито током 2017. - 2018. године, Центар има стабилну економску ситуацију и успоставља прве међународне пројекте и партнерства.

4.2.4. Анализа интерне организације и комуникације

Запослени обављају четири групе послова: културно-уметничке, административно-финансијске, техничке и заједничке.

Организација рада у Центру утврђује начин како би се обезбедило успешно обављање делатности и остваривање циљева због којих је Центар основан.

Органи Центра су:

1. Директор, као орган пословођења,
2. Управни одбор, као орган управљања и
3. Надзорни одбор, као орган надзора.

Правилником о организацији и систематизацији послова Центра уређује се организација и врста послова у Центру, број извршилаца, врста и степен стручне спреме и други услови за рад. У Центру се образује Програмски савет, као

саветодавно тело Директора, ради разматрања питања и давања мишљења и предлога из програмске делатности Центра.

Програмски савет чине лица високог уметничког и стручног интегритета и ауторитета у областима културне делатности које су највише заступљене у вршењу делатности Центра.

Центар доноси програм рада за период од једне године. Центар се финансира из буџета Града Новог Сада и других извора предвиђених Законом.

Висину средстава за финансирање програма Центра утврђује Скупштина Града, на основу стратешког плана и предложеног годишњег програма рада. Предлог годишњег програма рада Центра садржи посебно исказана средства потребна за финансирање програмских активности, као и средства потребна за финансирање текућих расхода и издатака.

Центар подноси Градској управи за културу предлог годишњег програма рада најкасније до 20. јула текуће године, за наредну годину. Градска управа утврђује који ће се културни програми, односно делови програма, текући расходи и издаци Центра, финансирати средствима из буџета Града.

Рад Центра је доступан јавности. Јавност рада се обезбеђује: учешћем представника оснивача у раду Центра, сталним или повременим публиковањем резултата рада и истраживања, обавештавањем путем штампе, радија, телевизије и других средстава јавног информисања о питањима везаним за рад Центра. Податке и обавештења о раду Центра даје Директор или лице које он овласти.

4.2.5. Анализа информационих токова

Комуникација и ширење информација у Центру одвија се формалним и неформалним путем. Састанци управног и надзорног одбора Центра се организују у складу са нормативним актима и најмање два до три пута годишње и по потреби. Представник запослених присуствује састанцима. Колегијуми се одржавају редовно, једном или више пута недељно у зависности од програма који је у току. На колегијуму су присутни сви запослени или главни организатори и директор. Нема тачно одређених дана кад су колегијуми. Кад је у питању нека велика манифестација или фестивал онда на колегијумима присуствују и суорганизатори - представници институција или удружења. Организатори културно-уметничких програма састају се повремено самостално и праве план активности за програме.

Овакав модел комуникације даје доста флексибилности, слободе у раду и информације о детаљима програма. Са другим службама (финансијском, техничком и заједничком) усаглашава се план активности на заједничком састанку или неформалном разговору.

Неформална комуникација се одржава свакодневно, путем мејла и телефонског позива.

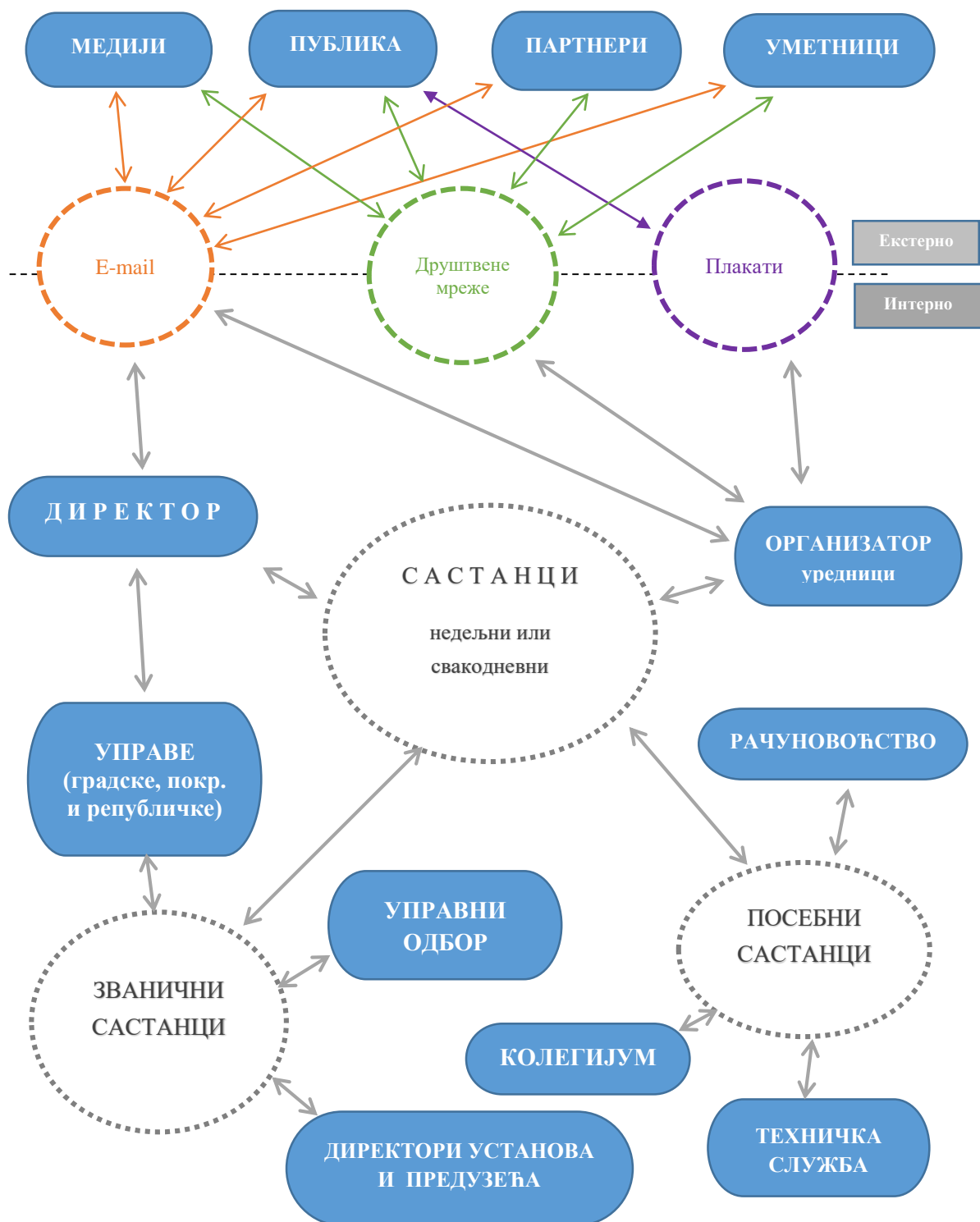
Оперативне одлуке доноси колегијум који се састаје једном или више пута недељно (директор и сви запослени) чиме се постиже да све службе буду равномерно заступљене и упознате са детаљима програма.

За краткорочније планирање које се тиче уметничких и програмских аспеката рада састају се организатори програма заједно са техничком подршком. Центар нема правну службу.

Планови, који су лимитирани на једногодишњи период, доносе се кроз састанке представника колегијума и финансијске службе.

Директор, а затим Управни одбор имају финалну одлуку у одобравању дугорочних планова, а Надзорни одбор и оснивач евалуирају рад Центра.

Дијаграм информационих токова

Ширење информација ка споља

Комуникацију са окружењем обављамо путем објава информација на плакатима, флајерима, друштвеним мрежама, електронским (радио и тв) медијима и непосредном, личном комуникацијом. Свако од запослених у Центру има свој канал комуникације и одржава контакте са публиком. Како би се избегли неспоразуми, сва комуникација се одвија писаним путем да би сви запослени били обавештени о изменама. Петоро запослених је задужено за постављање информација на друштвеним мрежама (Facebook, Instagram, Twitter, YouTube), од најаве догађаја, постављања фото, аудио и видео снимака до пружања одговора на питања корисника. Центар има и лица задужена за односе са јавношћу, која обављају и друге послове у организацији и реализацији програма. Комуникација са контактима са мејлинг листе је свакодневна, са једне званичне адресе, која се допуњава и ажурира.

Захваљујући изузетној сарадњи са штампаним и електронским медијима (локални, регионални и национални) догађаји Центра су благовремено најављени и пропраћени (око две стотине објава годишње: радио и телевизијске емисије, извештаји, репортаже, новински чланци и прилози, чланци на онлајн порталима). Честа су гостовања запослених задужених за односе са јавношћу у програмима медија. Конференције за штампу се организују пред најзначајније догађаје. Годишње се одржи најмање пет конференција. Организовани су специјални догађаји за новинаре - отварања, туре, представе, учешће новинара у раду фестивалског жирија (фестивал „Бисерна грана“), дружења са новинарима.

4.2.6. Анализа капацитета (ресурса)

Спроведећи анкету међу запосленима оцењивани су управљачки, људски, техничко-просторни, финансијски, социјални и политички ресурси.

Управљање

У области управљања на врху лествице је однос са надлежним органима, планирање и ефикасност у спровођењу одлука и реализацији планираног. Као слабији ресурси су оцењени интерна комуникација, мониторинг и евалуација. Извештавање је више схваћено као формалност а не као нешто што може бити ресурс и унапредити рад. Потребно је успоставити бољу комуникацију између различитих одељења са прецизним дефинисањем процедура у спровођењу програмских активности укључујући и мониторинг и евалуацију остварених активности.

Простор и техника

У техничко-просторним капацитетима наш најјачи ресурс је простор и опрема који су у функцији програма. Приступачност простора за особе са инвалидитетом није задовољавајућа и у планирању нових активности неопходно је перманентно обнављање и обезбеђивање одговарајуће нове техничке опреме. Постојећи деопис нису довољни за складиштење, посебно имајући у виду наше планове у области израде народних ношњи. Постојеће збирке основних средстава су бројне, све су систематизиване и имају инвентарски број.

Људи

Највећа снага наших људских ресурса је искуство запослених. Поседовање знања у

различitim вештинама, организационим, пре свега. Неопходно је планирање додатних обука и едукације запослених (страни језици, информатика), што ће утицати на стицање додатних знања и мотивисање у будућем раду.

Финансије

Највећу снагу нашег финансијског ресурса чини редовно буџетско финансирање и могућност за остваривањем сопственог прихода као и анимирање спонзора и донатора.

Односи

Односи са медијима су изузетно добри и квалитетни. Односи са публиком су на одличном нивоу. Заједнички рад са локалном заједницом је задовољавајући, са државним органима изузетан. Заједнички рад са другим установама је квалитетан али може још да се побољша и да се унапреди. Заједнички рад са организацијама цивилног друштва тражи делимично побољшање у неким областима. Заједничким радом са привредом је Центар најмање задовољан.

Најјачи капацитети у свим оцењиваним ставкама су: репутација, финансије, простор и техника Центра. Као најјачи капацитети појединачно се највише исказују идентитет простора, идентитет и репутација Центра, заједнички рад са државним органима, просторни капацитет и односи са надлежним органима.

4.2.7. Финансијска анализа 2015 - 2019.

Градска управа за културу обезбеђује финансирање установа културе чији је оснивач Град, коме припада и Центар. Средства се обезбеђују и путем конкурса за финансирање и суфинансирање пројеката. Град Нови Сад обезбеђује највећи део средстава неопходних за рад Центра, који има и сопствени рачун.

Финансијска анализа је незаобилазан део стратешког промишљања јер одређује могућности рада Центра. Урађена је финансијска анализа *основних трошкова* (зараде и доприноси, капитални трошкови - опрема, зграде, одржавање; програмски трошкови) и *прихода* (приход из буџета оснивача, дотације од других нивоа власти, пројектни приходи и донације) и њихово кретање у последњих пет година.

Из структуре прихода може се видети да је најважнија улога оснивача - Града Новог Сада. Табеларно је приказана искоришћеност других извора прихода попут Покрајине, Републике и ЕУ нарочито од 2018. године. Уз помоћ пројеката на које је Центар аплицирао остварили смо могућност додатних прихода за квалитетне програме и тиме открили нове финансијске могућности за додатно унапређење финансијске стабилности Центра.

У 2015. години на *плате и доприносе* запослених је одлазило 9% од укупног буџета добијеног од Града који је износио 35.809.646,00 а чак 40,65% од укупних сопствених прихода 15.575.915,13 што је за Центар био изузетно тежак период. На програме је из буџета Града добијао 11.664.615,10 односно 32,57%.

У 2016. години на *плате и доприносе* запослених је одлазило 19% од укупног буџета Града који је износио 53.006.304,97 а чак 39,57% од укупних сопствених прихода

13.481.710.00 што је за Центар био јако тежак период. На програме из буџета Града је добијено 11.793.000, односно 22,24%. У односу на претходну годину издвајања за програме у култури су повећана. Ово је преломна година за Центар.

У 2017. години на плате и доприносе запослених је одлазило 21,66% од укупног буџета Града који је био 50.635.830,00 а те године скоро дупло мање 23,58% од укупних сопствених прихода 7.747.267,00 је отишло на плате запослених. На програме из буџета Града је добијено 14.149.000,00 односно 27,94% али у односу на претходну годину издвајања за програме у култури су знатно повећана.

У 2018. години на плате и доприносе запослених је одлазило 24,53% од укупног буџета Града који је био 42.055.408,07 а ове године је 17,32% од укупних сопствених прихода 7.843.013,96 отишло на плате запослених. На програме из буџета Града је добијено 15.123.670,00 односно 35,96%, али у односу на претходну годину издвајања за програме у култури су знатно повећана, јер су добијена средства за пројекат од ЕУ.

У 2019. години финансијским планом је планирано да на плате и доприносе запослених оде 21,28% од укупног буџета Града који је био 53.591.484,97 а ове године се планира да 36,99% од укупних сопствених прихода 11.600.910,00 оде на плате запослених. На програме из буџета Града је добијено 19.672.117,00 односно 36,70% али у односу на претходну годину издвајања за програме у култури су знатно повећана, скоро у дуплом износу у односу на 2015 годину. Такође, Центар је добио и средства за програме од Покрајине и Републике по конкурсима.

Видимо тренд раста финансијских издвајања сваке године од стране Града Новог Сада према Центру, што је умногоме олакшало његово функционисање. Центар је био у неправедном положају у односу на осталих 11 установа културе којима је такође оснивач Град Нови Сад. Од 2015. до 2019. издвајање из буџета Града за плате запослених је повећано скоро дупло од 9% до 21,28%.

Издавања из буџета Града за текуће поправке и одржавање зграде, набављање опреме и инвестиције је ишло следећим током: 2015. - 23,88%, 2016. - 37,56%, 2017. - 28,93%, 2018. - 29,06% и 2019. - 20,95%. Ова издавања су омогућила напредовање и развитак Центра, што је видљиво у оцени просторних ресурса Центра и квалитету програма.

Година	Буџет Града 01	Сопствени буџет 04	Укупан буџет	Други ниво 07	ЕУ средства 56
2015.	35.809.646,00	15.575.915,13	51.385.561,10		
2016.	53.006.304,00	13.481.710,00	66.488.014,97		
2017.	50.635.830,00	7.747.267,00	58.83.097,00	714.500,00	
2018.	42.055.408,00	7.843.013,96		360.000,00	3.329.467,07
2019.	53.591.484,00	11.600.910,00		4.200.000,00	

4.2.8. Анализа циљних група и публике

Програмима Центра присуствује више од 100.000 посетилаца годишње. Прилагођавајући се ери дигиталних и интерактивних комуникација, публика све више посећује профиле друштвених мрежа Центра.

Циљна група Центра је широка публика, различитог старосног доба, социјално-економског статуса и културних потреба и образовног нивоа. Наша циљна група као *потенцијална публика* су деца, тинејџери и млади људи до 30 година, становништво из околних места, Бегеча, Ветерника, Бачке Паланке и Новог Сада. Едукацијом, уз укључивање, анимацијом, партиципирањем у креирању садржаја, организовањем групних долазака на културне садржаје, креирањем програма са фокусом на интересе младих и оних који су део редовног образовања (представа лектира), као и разним бенефитима могуће је утицати на привлачење потенцијалне публике.

Верна публика Центра су посетиоци програма за децу, вечерње позоришне сцене, концерата фолклорног ансамбла, филмског програма, изложби, традиционалних манифестација и фестивала. Најмлађа публика је најбројнији посетилац свих програма Центра. Тинејџерски узраст је изузетно привржен филмском програму и манифестацијама које организује плесни студио. Старија публика је редовно присутна на изложбама, предавањима, промоцијама и трибинама. Највећи број посетилаца је присутан током манифестације „Купусијада“ и Фестивала „Бисерна грана“.

Повремена публика је она која ужива у делу програма Центра али не посећује га превише често. Потенцијална публика (старији основци и средњошколци) имају културне потребе али не и навиком да посећују културна дешавања. Ову околност Центар перципира као потенцијалну сферу за развој публике. У зависности од типа и начина префериране комуникације публике (лични контакт, мејл, друштвене мреже, плакати, књига обавештења у школама, путем акције промоције неког бренда), Центар користи различите приступе. Пронаћи начин како заинтересовати и друге, а не само љубитеље културе и уметности, један је од наших приоритета у будућем раду.

Непосредан и сталан контакт запослених са посетиоцима кроз неформални разговор, након програма и за нас је најквалитетнији и најрелевантнији извор информација о публици. Редовно се организују посете дечјих група - обилазак Центра, вођене изложбе, предавања о културном наслеђу (институције, удружења и појединци). Научна истраживања публике за сад нису реализована, осим кроз блиц упитнике и анкете. Центар планира да истражи ставове публике за сваки сегмент рада. Центар прати истраживања институција културе и завода и редовно учествује у формирању статистика и научних радова из области културе истраживачких центара. Ставови публике, доступни свим запосленима, су смерница у планирању, организацији и реализацији активности.

У просеку догађаје Центра посећује око 300 посетилаца. Најбројнија су деца до 11 година. Жене су заступљенији пол у свим програмима и девојчице су присутније у радионицама и секцијама. Етничка припадност не утиче на посећеност. Фестивал

„Бисерна грана“ и „Balkan session“ посећује мноштво различитих етничких група. Фестивал „Вида Павловић“ окупља велики број ромске популације. Када је у питању образовна структура, високообразовани посетиоци најчешће се опредељују за представе - вечерњу сцену и концерте класичне музике. На концертима фолклора је разнолика публика, и њихов животни стандард је другачији од посетилаца вечерње сцене. Највише посетилаца је на бесплатним програмима.

Учешће грађана у програмима

Центар је у протеклих 12 месеци организовао едукативне програме (интерактивна предавања и радионице о народној традицији и културном наслеђу, представама, књигама, бајкама; вођења кроз изложбе; едукативне радионице за децу, младе и суграђане трећег доба). Интерактивним садржајима, посетиоцима је омогућено да учествују у креирању и мењању тока садржаја програма (представе, изложбе, радионице).

Укључивање грађана Центром

Центар ангажује волонтере, углавном младе људе - чланове секција. Намера је да се оснује волонтерски клуб. Иако формално не постоји, Центар негује комуникацију и добре односе са клубом пријатеља и грађана, који својим сугестијама и идејама утичу на концепт програма. На састанцима Управног одбора не присуствују представници грађана.

Анкета ученика VII и VIII разреда основних школа у Футогу - циљ унапређење програма КЦ „Младост“ пратећи културне потребе младих

АНАЛИЗА - ОШ „Десанка Максимовић“ Футог

Анкета се састојала од 9 питања, а ученици ОШ „Десанка Максимовић“ су је добили у штампаном облику. Од укупно 80 испитаника ове школе, анкету су испунили ученици који похађају седми и осми разред.

Из одговора ученика се закључује да најчешће посећују програме Центра три пута годишње, затим следе они који посећују више од пет пута годишње, а неки и чешће - три пута недељно и то нарочито филмски програм. Од културних области највише прате филмски, музички и затим драмски програм. Велики проценат ученика не учествује у курсевима Центра и то је прилика за развој публике.

До информација о програму Центра најчешће долазе путем плаката, потом путем друштвених мрежа и препоруком пријатеља. Маркетиншка служба Центра ради на осмишљавању плана како додатно привући ову групу публике. Забрињавајуће је то што осим доласка на филмске, ученици не показују интересовање за друге програме. Уметник кога би ученици највише волели да виде је глумац Милош Биковић. Као одговор на питање које радионице би желели да похађају, ученици наводе у највећем проценту ниједну, а затим музичке радионице и фолклор. Евидентан је позитиван утицај постојања музичке школе у Центру.

Анкета ученика VII и VIII разреда основних школа у Футогу - циљ унапређење програма КЦ „Младост“ пратећи културне потребе младих

АНАЛИЗА - ОШ „Мирослав Антић“ Футог

Анкета се састојала од 9 питања, а ученици ОШ „Мирослав Антић“ су је добили у штампаном облику. Од укупно 100 испитаника ове школе, анкету су испунили ученици који похађају седми и осми разред.

Из одговора ученика ОШ „Мирослав Антић“ видимо да најчешће посећују програме Центра 3 пута или више од 5 пута годишње а неки и једно месечно. Већи број испитаника из ове школе, која је територијално удаљенија од Центра у односу на ОШ „Десанка Максимовић“, не посећује Центар никако, односно 26%.

Од културних садржаја ученици највише прате филмове, музику, па дигиталну уметност. Ученици обе школе имају готово истоветна интересовања у области културе.

До информација о програмима ученици обе школе најчешће долазе путем плаката, друштвених мрежа и препоруке пријатеља. Маркетиншка служба Центра ће истражити утицај визуелних средстава комуникације на младе.

Уметник кога би ученици највише волели да виде је глумац Милош Биковић, затим познати јутјубери. На другом месту по проценту немају одговор а на трећем анализа показује не желе да виде никог.

Ученици школе наводе у највећем проценту да не желе да похађају радионице, а затим су заинтересовани за музичке радионице, глуму или фолклор. Евидентан је позитиван утицај учешћа професора ОШ „Мирослав Антић“ у раду драмског студија Центра.

Највећи број испитаника обе школе није заинтересован да учествује у раду и активностима Центра. Центар ће истражити начине којима ће заинтересовати ученике за друга дешавања.

За најважнију знаменитост у Футогу ученици обе школе наводе да је то Пољопривредна школа, затим „Купусијада“ или купус, док је на трећем месту да немају одговор. Њих 7,95% ученика ОШ „Десанке Максимовић“ сматра да је управо Центар знаменитост са највећим значајем а 2,72% издваја културу и обичаје као знаменитост. 8% ученика ОШ „Мирослав Антић“ сматра да је Центар знаменитост са највећим значајем.

Велики проценат ученика не учествује у курсевима, чак 98%. Ученици ОШ „Мирослав Антић“ не похађају ниједан курс - за трећину више од ученика друге школе. Ови ученици су потенцијална публика.

Децентрализацијом културних догађаја и развијањем културних навика код деце, превазилажењем свих врста баријера - физичких, географских, финансијских (попусти, волонтирање), омогућиће се сваком ученику равноправно учешће у културном животу.

У програмима Центра више учествују деца из вртића и школа које су територијално ближе. Потребна је додатна едукација образовног кадра у школама за анимирање деце за активно учешће у културним дешавањима.

4.2.9. Анализа репутације и имица

Центар заступа одређена виђења света и друштва, вредности, идентитета и тиме обликује разумевање грађана о сопственом месту у одређеном друштву.

Културни центар "Младост" Футог, више од четири деценије, постоји као једина институција културе у локалној заједници. Континуираним радом и различитим програмским садржајима, развојем у програмском и инфраструктурном смислу Центар је стекао репутацију средишта културног живота локалне заједнице са препознатљивим имицом у подстицању и неговању аматерског стваралаштва, представљању дела савремене културе и уметности на највишем нивоу.

У анализи су сагледани сви програми, манифестације и пројекти, и друга деловања и утицаји Центра који репрезентује традиционалну културу, културно наслеђе и савремено стваралаштво првенствено нашег народа. Центар такође представља и негује мултиетничко друштво и промовише интеркултурални дијалог.

Потребе грађана су основна окосница планирања развоја. Центар, бавећи се темама важним за маргинализоване групе, чини видљивим гласове дискриминисаних, инклузивних и етничких група и превазилази полне и субкултурне стереотипе, не правећи класне, образовне и старосне разлике.

Настојећи да отклони потенцијалне препреке, омогућивши учешће свим групама у конзумацији и креирању културних садржаја Центар настоји да развија културне потребе код свих грађана, без обзира на различитости.

Укупно деловање Центра резултира развојем талената и вештина, подизању капацитета комплетне личности, доприноси здрављу, самопоуздању (нарочито младих) и осећају припадности локалној заједници (посебно старијих суграђана), доводи до бољег разумевања других и до развијања и унапређења способности комуникације.

Сарадници, партнери, публика, ствараоци, учесници у програмима исказали су у току процеса израде Стратегије позитивне оцене о активностима и раду Центра. Нарочито задовољство сарадњом са Центром исказују наставни кадар школа и вртића у Футогу и окружењу, чланови удружења и локалне заједнице.

Погледи на рад Центра су највидљиви из анализе медија и друштвених мрежа, где је мишљење публике јавно видљиво - већином су присутни позитивни коментари.

Анализом медијских садржаја видљиво је да је сваки догађај позитивно прихваћен у јавности, нарочито Фестивал „Бисерна грана“ и манифестације „Купусијада“, „Најлепше ускрше јаје“ и „Футошко лето“.

Активности Центра презентоване су на насловним странама новосадског листа „Дневник“.

Лица задужена за односе са јавношћу и секције Центра су гостовали у Дневнику РТС1, Дневнику РТВ1, РТВ „Пинк“, ТВ „Прва“, „Новосадска“ ТВ, ТВ „Мост“, ТВ „Панонија“, емисијама „Жикина шареница“, „Мустре“, „Вреди знати“, „Грађанин“, „Нека песма каже“, „Зврк“ и другим, серији „Државни посао“ и регионалним медијима РТРС у Сарајеву и ХРТ у Хрватској.

5. СТРАТЕШКИ ОКВИР

5.1. SWOT анализа - У анализи развојних перспектива и сценарија учествовали су сви запослени а применом SWOT анализе добијени су следећи резултати:

УНУТРАШЊЕ СНАГЕ	УНУТРАШЊЕ СЛАБОСТИ
<p>поливалентност установе; свакодневни програми; стручни кадар; дугогодишње искуство; вештине запослених; тимски рад и појединачно залагање; способност адаптације и импровизације; елоквентност запослених; изузетна мотивација једног дела запослених; добри услови за рад; велики просторни капацитети; добре локације и изложбени простор; динамичан руководиоца; веома добра позиција директорке и спремност да обезбеди финансије за програме; способност остваривања задатака и циљева; једина установа културе - нема конкуренције; могућност остваривања сопствених прихода; довољна расположивост технике; добра комуникација и сарадња са публиком, локалном самоуправом, основним и средњим школама, вртићима, другим сродним установама и медијима; изузетан однос са оснивачем; добар имиџ; стабилна финансијска средства; препознатљивост у локалу по активностима а у региону по традиционалним манифестацијама; рад музичке школе у Центру; организација фестивала „Бисерна грана“, семинара и радионица; збирка оригиналних и израда реплика народне ношње; учешће у међународним пројектима;</p>	<p>пад мотивације услед ниских плата запослених у култури; мали број запослених на велики број активности; недостатак правног кадра и физичких радника; Центар нема конкуренцију у локалу; недостатак контитуитета у раду због промена директора; лошија приступачност простора; оронулоост појединих делова старије зграде; недостатак депоа; дељење простора са другим правним лицима; лоша вентилација у позоришту и клубу; недовољно познавање страних језика и модерних технологија; недостатак адекватне техничке и пратеће опреме; непостајање веб сајта; недовољна сарадња са средњим школама; нејасна подела надлежности; немогућност запошљавања нових кадрова; недостатак средстава за захтевније програме;</p>
СПОЉНЕ ШАНСЕ	СПОЉНЕ ПРЕТЊЕ
<p>титула европске престонице културе 2021; развој туристичке, еколошке и привредне понуде Футога и Новог Сада; близина реке Дунав; изградње луке, плаже на реци; развој туризма; повезивање са сродним установама у региону; успешнија сарадња са приватним сектором и привлачење донатора; непостојање других институција културе у Футогу; подршка оснивача и локалне самоуправе; кључна улагања у културу; едукација и унапређење капацитета запослених; хонорарним сарадницима обезбедити статус стално запослених; учешће на конкурсима; доступност ЕУ фондова; изградња путева; Нови Сад универзитетски и културни центар; специфично културно-историјско наслеђе; анимирање грађана; подизање културне свести и развој критичког промишљања код публике; имплементација новог динамичног, маркетиншког концепта; израда сценских костима; побољшање постојеће сарадње са представницима ЕФФЕ; центар домаћин самита чланица ЕФФЕ; отварање издвојеног одељења балетске школе; проширење делатности на школице фолклора и школе традиционалних инструмената; оснивање клуба пријатеља, клуба чланова и клуба родитеља; певачка група као посебна секција ансамбла; организација фестивала фолклорних минијатура; комплексни процес дигитализације - технолошки модерна пројекциона дворана;</p>	<p>политичке промене у локалној самоуправи и смене власти; различите политичке структуре на различитим нивоима; зебња од постављања нестручних људи на руководећа места; деградирање културних садржаја од стране медија и друштвених мрежа, популаризација кича и шунда; временске непогоде; појава конкурентске установе – приватника; измена одлуке буџета града о финансирању плата радника, инертност грађана; незаинтересованост људи због егзистенцијалних проблема; незаинтересованост младих и нове пословне елите за уметност и културу; низак ниво свести локалне публике о значају културе; економска криза и незапосленост суграђана; недостатак смештајних капацитета у Футогу;</p>

6. СТРАТЕШКИ ПЛАН

Мандат Центра је скуп задужења и овлашћења које је оснивач Град Нови Сад доделио Центру. Центар је установа културе и послује као јавна служба. Мандат је одређен статутом, који одређује делатности, одговорности, овлашћења, стручну област и начине деловања. У стратешком планирању мандат је један од кључних фактора планирања.

Основна делатност Центра је *уметничко стваралаштво*.

Нормативна акта по којима је уређено пословање Центра су: Статут, Правилник о раду Центра, Правилник о дисциплинском поступку, Правилник о јавним набавкама, Правилник о систематским прегледима, Правилник о систематизацији радних места, Правилник о безбедности здравља на раду, Правилник о заштити од пожара, Правилник о утрошку сопствених средстава...

6.1. Преглед стратешких циљева, стратешких програма и активности

Партиципативност, транспарентност и демократичност у вођењу културне политике представља основно стратешко опредељење Центра.

На основу репутације Центра и урађених стратешких анализа, резултата SWOT анализе дефинисано је једанаест основних стратешких праваца развоја у назначеном планском периоду (2020 - 2025.).

6.1.1. Стратегија унапређења правног и просторног регулисања

Централна зграда од изградње није темељније реконструисана, осим текућег одржавања. Изградњом нове зграде, добијен је додатни простор за рад, за проширење делатности и могућност остваривања сопствених прихода. Центар планира да у наредном периоду реши просторне проблеме реконструкцијом гардероба у позоришту (решењем проблема вентилације, електроинсталација и грејања), обезбеђивањем депоа и изградњом летње позорнице. У плану је унапређење оперативног пословања. Центар има потребу за запошљавањем правника.

6.1.2. Стратегија јачања кадровских капацитета

Овај циљ подразумева кадровско унапређење, оснаживање, едукацију и умрежавање запослених, јачање стручне и маркетиншке службе, нови начин организовања рада и систематизацију раних места, запошљавање стручњака из области културе (по два радника годишње односно укупно 10 у периоду 2020 - 2025.) и доедукацију и мотивисање постојећих кадрова за савремени менаџмент и маркетинг, обуку постојећих запослених за писање предлога пројеката за ЕУ и развој волонтерске службе.

Стручно усавршавање запослених спроводиће се различитим континуираним програмима, едукацијама и усавршавањима, учешћем на радионицама, студијским посетама и гостовањима; програмима волонтирања и гостовања стручњака; програмима развијања тимова и тимске сарадње; програмима менторства и узајамне

подршке и међусобног учења запослених; различитим посетама међународним програмима, претплатом на стручне часописе и друго.

Центар ће ојачати постојеће ресурсе, развијати комуникацијске капацитете и тимски рад код запослених.

6.1.3. Стратегија јачања техничких и инфраструктурних капацитета

Центар планира да *осавремењивањем опреме* ојача своју улогу у окружењу и властите потенцијале. Програми се непрестано унапређују и модернизују те су неопходни адекватни технички услови и опрема. Центру су од техничких и инфраструктурних елемената потребни: вентилациони систем у позоришном клубу, депоима, гардероберима и сали; опремање депоа испод сцене струјом и грејањем; унапређење светлосног система фиксном поставком расвете и сталним фиксним озвучењем у позоришту и другим просторијама; технологија за дигитализацију збирки, озвучење; савремена видео и аудио технологија; компјутерска продаја улазница, алармни систем; digital signage system и додатна опрема.

Веб сајт Центра, на једноставан и брз начин пружиће информације о раду Центра, зарад боље презентације културних делатности. Такође Центар ће унапредити информациону базу података ради развијања културне политике и маркетиншких активности и промоције.

6.1.4. Стратегија оспособљавања за јачање финансијске стабилности

Центар намерава да обезбеди додатна средства самофинансирањем, не само из локалног буџета већ и из других фондова: повећањем броја пројеката из свих области рада којима се бави Центар, комерцијализацијом појединих програма, оснивањем продајне галерије и издавањем техничке опреме. Оваквим стратешким циљем Центар добија основу за другачији приступ сопственом пословању.

6.1.5. Стратегија развоја публике и социо-културне анимације

Стратешки циљ развоја публике је *повећање броја посетилаца*. Центар ће то остварити: осмишљавањем савремених програма; актуелним темама; анимирањем публике промоцијама у различитим формама у Новом Саду (нпр. флеш моб); развијањем културних потреба код деце и младих; побољшањем сарадње са средњим школама; организацијом предавања у основним и средњим школама, вођењем кроз изложбе, организованим посетама програмима по популарним ценама или бесплатно; специјалним попустима за групне посете; организацијом посета публике на програме врхунске продукције у другим институцијама; анимирањем пензионера, лица са посебним потребама, незапослених и маргинализованих група; поштовањем права корисника; учешћем у манифестацијама које се организују на националном нивоу (Ноћ музеја, Ноћ позоришта и Ноћ Српског филма - привлачење публике којој одговара другачији приступ или време) и пласирањем информација о програмима дигиталним каналима.

Центар ће наставити да организује део програма у Граду Новом Саду, на отвореним просторима где је много већа фреквенција људи - изложбе, фестивали, концерти, манифестације.

Континуираним праћењем културних потреба грађана преко истраживања и анкетирањем публике о програмима, Центар ће лакше остварити овај циљ.

Стварањем адекватних просторних и инфраструктурних услова (попут: уређених паркинга, станица јавног и такси превоза, две зграде на две различите локације), *повећањем доступности* особама са инвалидитетом и особама које имају отежан приступ културним садржајима и *децентрализацијом културних догађаја* континуирано се ради на привлачењу публике. У самом простору Центра физички ће се прилагодити простор (колико је могуће) и обезбедити приступ за особе са инвалидитетом.

Центар *подржава развој анимацијских програма* који приближавају публици културне програме омогућивши им успостављање односа и боље разумевање презентованих садржаја (радионице, предавања, прикази, мобилна апликација).

Центар поштује различите укусе публике нудићи програме професионалних и аматерских извођача. За културну партиципацију физичке и психолошке баријере не смеју да постоје. Центар ће створити *механизме за уважавање оданости* постојеће публике према културним садржајима. Подстицањем партиципације различитих актера, подстиче се и већа *доступност културних садржаја*.

6.1.6. Стратегија националних манифестација

Центар је организацијом програма који су стекли углед, попут фестивала „Бисерна грана“ (једини у земљи) и манифестације „Купусијада“ прекорачио локалне границе и тежи ка томе да достигне национални ниво. Садржаји који се нуде представљају аутентичан израз стваралаца који делују унутар локалне средине и уколико дати садржаји нису у контексту локалне културе и уметности у значајној мери губе свој покретачки потенцијал за заједницу.

6.1.7. Стратегија програмске политике

Овај стратешки циљ подразумева дефинисање идентитета поливалентног културног Центра профилисањем програмских делатности. Центар тежи иновативном програмском садржају, друштвено битном, којим побољшава квалитет живота и поштовање људских права.

Најјача снага Центра је способност запослених да организују најразличитије догађаје, да задовоље све културне потребе грађана а да се притом не изгуби идентитет у мноштву активности.

Имајући у виду досадашње активности, као *најозбиљнији носиоци делатности Центра* у наредном периоду истичу се фестивал „Бисерна грана“, Етно радионица и програми са елементима културног наслеђа АНИП. До сада реализовани пројекти обезбедили су Центру репутацију у националним и међународним оквирима.

Неговање и ширење мреже сарадника (од институција, афирмисаних стручњака до младих талената), подстицање креативности и изврсности у програмима и окружењу, доприноси проширењу и унапређењу едукативне и маркетиншке делатности,

нарочито делатности које се наслањају на културно наслеђе попут фолклорног стваралаштва.

Циљ ове стратегије је и јачање уметничке и културне релевантности програма, уз праћење професионалних трендова, повезивање уметничких и стручних програма са актуелним темама, већу присутност у јавном животу и медијима и изградњу репутације и ауторитета. Таква позиција Центру даје шири друштвени значај. Једнако важно је и јасно формулисање програма ради повећања сопствених зарада и привлачења туриста.

Циљ програмске политике је *подизање уметничког и културног нивоа квалитета програма Центра*:

- побољшања квалитета постојећих програма;
- пројеката - креирање и имплементација као носиоци и као партнери;
- креирањем и реализацијам тзв. „малих“ програма (за одређени, мањи број посетилаца) - радионица, тренинга, семинара, курсева - за различите узрастне групе, који би постали стални део понуде (нпр. ликовни кутак - школа сликања, психолошке радионице, развој пословних вештина, хор, драмска радионица/студио, музичке...);
- креирање и реализација трибинског програма;
- програма за младе и програма који реализују млади (нпр. сцена за младе);
- активирање изложбених простора (нове сталне поставке);

Центар ће посебну пажњу посветити *развоју културног аматеризма*, који је један од редовних програма. Он обједињује аматере различитих уметничких оријентација. Најзначајнији видови културног аматеризма се препознају и реализују кроз музичко, ликовно, књижевно и драмско стваралаштво. Центар ће пружити снажнију подршку продукцији неафирмисаних уметника: препознавањем специфичног положаја младих уметника и подржавањем њиховог стваралаштва; едукацијом; повезивањем са признатим уметницима у земљи и иностранству.

6.1.8. Стратегија умрежавања и развоја сарадње

Умрежавањем Центра на више нивоа, унапређује се сопствено деловање и остварује сарадња са институцијама културе у региону, успоставља се мрежа установа и уметника. Сарадњом на националном нивоу и кроз заједничке пројекте прекограничне сарадње развија се мрежа партнерских организација у окружењу.

Умрежавањем у професионалним организацијама и удружењима уметника, Центар може утицати на културне промене, модернизацију начина рада, стварати захтевније продукције, одлазити на турнеје и такмичења. Важна је и сарадња са НВО због укључивања маргинализованих група. Центар ће унапредити сарадњу са другим ресорима, на тај начин ће културне вредности укључити у све сегменте плана и развоја, од просторног планирања до образовања.

6.1.9. Међународна сарадња

Сарадњом са другим актерима у култури дефинишу се стратешки партнери Центра у Србији, Европи и свету. Центар стреми проширењу сарадње у виду *партнерства* и коопродукције. Посебно је важна околност да постоје ЕУ фондови.

Таква сарадња Центру доноси више програма и финансијских средстава, излазак на међународну сцену изван националних граница, повезивања са сличним установама у земљи и Европи и ствара могућност привлачења туриста. Та повољна околност доводи до повећања културне понуде у Граду Новом Саду, Европској престоници културе 2021.

Вишегодишње искуство запослених у Центру, повећање њихове мобилности, размена искустава и идеја, формирањем мултидисциплинарних тимова, представља приоритет и добру основу за међународну сарадњу и стратешка партнерства.

Наши потенцијални партнери и тржишта која истражујемо у наредном петогодишњем периоду су поред суседних земаља, градови Европе, Русија, Литванија, Кина, Алжир и Тунис.

6.1.10. Стратегија идентитета Центра

Центар ће континуирано радити на позиционирању и препознатљивости у јавности као партнерске институције која је спремна на сарадњу на националном, регионалном и међународном нивоу. Оригиналношћу и јединственошћу у односу на друге Центре, тежимо истицању разноликости група и култура, на територији где делујемо што је типично за Покрајину Војводину. Показујући да Центар поштује, подстиче и промовише различите културне идентитете, ствара квалитетне програме и ужива у тој шароликости и различитости. На тај начин Центар обогаћује свој програм чиме се представља у другим културама и стиче идентитет.

Центар подржава развој интеркултуралности у свим фестивалима и манифестацијама. Успостављањем сарадње са различитим националним заједницама и друштвеним групама, преко медијских и образовних садржаја, истиче се у јавности сваки програм Центра. Подржавањем аутохтоне, локалне уметничке и културне продукције, која је у стању да понуди аутентичан израз, Центар ствара препознатљив идентитет.

Центар ће наставити унапређивање свог стручног деловања и настојати да постане једна од кључних установа културе преко чијих се програма рефлектује слика културног идентитета Футога, Града Новог Сада и шире. На тај начин ће се активирати велики туристички потенцијал.

Примењивањем стратегије гостовања, излазака у друге јавне просторе, афирмисањем Центра као слободног и динамичног кутка, ствара се популаран имиџ. Све ово подразумева довољну видљивост у савременим медијима комуникације и атрактиван визуелни идентитет који је у складу са делатностима.

6.1.11. Културно наслеђе

Центар проучава и на иновативан модеран начин интерпретира културно наслеђе. Иницијатор је многих активности на очувању културног наслеђа које су довеле до значајних промена у културној пракси Србије. Центар изузетно цене у професионалним круговима широм региона. Као пожељног партнера препознају га не само институције културе, већ и организације цивилног сектора и привреда.

Центар ће свеобухватно сагледати културно наслеђе кроз истраживања и укључивање различитих стручњака и критичара уз чију помоћ ће утврдити правце деловања. Центар подстиче откривање и коришћење културног наслеђа као инспирације за савремено стваралаштво.

Важно је обезбедити доступност садржаја културног наслеђа свим грађанима, без ограничења и укључити их у процес заштите и стварања културног наслеђа (нпр. Пројекат Центра „Да се сликујемо“). Центар реализује програме и пројекте едукације најмлађих о културним наслеђу, у сарадњи са образовним институцијама.

Право на културно наслеђе је право сваког појединца и оно је ресурс за културни развој. Темелји за развој ове делатности Центра су у нашим ресурсима, богатству фонда народних ношњи и предмета, стручном и мотивисаном кадру. Могућности које се пружају Центру су бројне, а најзначајније се везују за интересовање шире јавности за ову тему, интензивну међународну сарадњу, коришћење алтернативних извора финансирања, повезивање материјалног и нематеријалног наслеђа, едукацију грађана и развој иновативних програма.

У циљу развоја културног наслеђа, Центар ће наставити да се повезује и продубљује сарадњу са институцијама и са локалним удружењима. Нарочито је значајно укључити мањинске заједнице јер је њихово присуство ресурс који доприноси разноликости културне понуде и развијању културно - дипломатских односа.

Посебну пажњу Центар ће посветити развоју и обогаћивању фондуса ношњи, новом приступу колекционирања, рестаурацији и реконструкцији ношњи, прикупљању предмета, покренуће монографију и серију истраживања, у сарадњи са стручним институцијама (нпр. Етнографски Музеј Београд, Музеј Војводине, Музеј града Новог Сада) и радом на терену. Нарочито је значајно дигитализовати културно наслеђе и тако га учинити доступнијим, чиме га потенцијални корисници могу боље упознавати, изучити и користити.

Туризам заснован на културном наслеђу представља посебан облик туризма са циљем упознавања наслеђа неког места. Футог има огроман потенцијал и бројне могућности (близина Дунава, историја). У циљу представљања културног наслеђа Центар сарађује са Туристичком организацијом Града и Војводине.

6.2. Табеларни приказ 2020 - 2025.

СТРАТЕШКИ ЦИЉ ПРОГРАМ	РЕЗУЛТАТ	ИНДИКАТОР	ПОТРЕБНИ РЕСУРСИ	РОК	ОДГОВОРНО ЛИЦЕ
КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ, АНИП И БИСЕРНА ГРАНА	нове ношње радионице о културом наслеђу, нови програми, уметничке секције	више јавних програма, већи број учесника у радионицама, лидерска позиција у фолклору	проширење капацитета депоа, летња сцена, додатна техничка опрема, столице за публику	2020 - 2025.	запослени надлежни за ову област
ПРОГРАМ ЗА ДЕЦУ	нови садржаји, радионице и едукација; формирање клуба младих	више посетилаца узраста до 11 година, партиципација младих у креирању садржаја	стручни кадрови за нове креативне радионице, додатна техничка опрема	2021.	уредник организатор програма за децу
ФИЛМСКИ ПРОГРАМ	најновија филмска продукција, разноврсна, нова публика; радионице, продукција документарног етнолошког филма	нова и разноврснија публика, фестивал документарног етнолошког филма	додатна филмска опрема и пројекционо платно, 3D пројектор	2020 - 2021.	уредник и организатор филмског програма и техничар
ИЗДАВАЧАКА ДЕЛАТНОСТ	нова издања из области културног наслеђа и историје Футога	лидерство у туристичкој промоцији Футога - додатни приходи од продаје издања	стручни истраживачки тимови, аутори, техничка опрема за дигитализацију грађе	2020 -2021.	директор
МАРКЕТИНГ	веб сајт, набавка две плазма екрана за оглашавање програма нови визуелни идентитет, продукција сувенира	већа видљивост, нова публика, партиципацију креирању садржаја, додатни приходи	стручна лица и нови сарадници, дизајнери и произвођачи уникатник сувенира	2020.	3 запослена уредника и организатора и директор
МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА И НОВА ПАРТНЕРСТВА	гостовања и размена на новим дестинацијама: Европа, Русија, Алжир	остварена гостовања и размена број стручних семинара и радионица у области фолклора	људски ресурси за проналажење директних партнера, сарадника	2022 -2025.	надлежни за ову област
НОВИ САД - ЕВРОПСКА ПРЕСТОНИЦА КУЛТУРЕ	програм	учешће у централној манифестацији Града	техничка опрема за презентацију програма, превоз	2021.	програмски сектор - сви запослени

6.3. Финансијски план

Пројекција плана прихода и расхода за 2020. годину рађена је на бази 2019. године. План расхода ће бити по упутству и препоруци Владе Републике Србије. План се ради на бази претходне године.

Расходи буџетских средстава за 2020. годину се планирају на бази 2019. године, а повећавају на бази основне економске претпоставке (реални раст БДП 3,5% и раста инфлације 3%), планиране политике Града Новог Сада, процене прихода и примања и расхода и издатака буџета Града Новог Сада.

Планирани раст сопствених прихода у односу на 2019. годину износи 4%. У складу са планираним приходом планирају се и расходи.

Учешћа на конкурсима (Република, Покрајина, ЕУ) се планирају након одобрених средстава и потписаних уговора.

<i>Година</i>	<i>2020.</i>	<i>2021.</i>	<i>2022.</i>	<i>2023.</i>	<i>2024/25.</i>
<i>Плате и доприноси</i>	11.967.721,00	13.160.787,00	14.353.853,00	15.546.919,00	16.739.985,00
<i>Програми</i>	21.219.000,00	21.855.000,00	22.511.000,00	23.186.000,00	23.881.000,00
<i>Додатна средства за програме од покрајине, Републике или ЕУ</i>	4.750.000,00	5.000.000,00	5.250.000,00	5.500.000,00	5.750.000,00
<i>Текуће поправке и одражавање зграда и опреме, инвестиције</i>	11.294.000,00	11.633.000,00	11.982.000,00	12.341.000,00	12.711.000,00

<i>Година</i>	<i>Буџет Града 01</i>	<i>Сопствени буџет 04</i>	<i>Укупан буџет</i>	<i>Други ниво 07</i>	<i>Средства ЕУ 65</i>
<i>2020.</i>	49.230.721,00	11.509.000,00	60.739.721,00	550.000,00	4.200.000,00
<i>2021.</i>	50.708.000,00	11.969.000,00	62.677.000,00	570.000,00	4.430.000,00
<i>2022.</i>	52.229.000,00	12.448.000,00	64.677.000,00	688.000,00	4.562.000,00
<i>2023.</i>	53.796.000,00	12.946.000,00	66.742.000,00	700.000,00	4.800.000,00
<i>2024.</i>	55.410.000,00	13.464.000,00	68.874.000,00	806.000,00	4.944.000,00
<i>2025.</i>	57.092.000,00	14.002.000,00	71.074.000,00	830.000,00	5.092.000,00

У табели (Буџет Града 01) су пројектовани и режијски трошкови (електрична енергија, гас, вода, телефон...) који су у складу са одлуком Града.

7. ПРИМЕНА, ЕВАЛУАЦИЈА И КОМУНИКАЦИЈА

Стратешки план ће се примењивати у складу са одлука оснивача. Годишњим програмом рада Центра, биће обухваћене све предвиђене активности које су у складу са утврђеним стратешким циљевима.

Управни и Надзорни одбор, у склопу својих надлежности ће учествовати у доношењу одлука које су у вези са реализацијом Стратегије развоја - усвајањем овог документа, годишњих програма и извештаја о реализованим програмима са финансијским извештајем.

Коначну одлуку у вези са усвајањем годишњих - акционих планова доноси оснивач - Скупштина Града Новог Сада. Имплементација Стратегије представљаће део редовних радних активности и годишњих акционих планова активности, што подразумева и укључивање запослених са конкретним задужењима у току једне програмске сезоне. Контролу и праћење имплементације обавља директор.

Мониторинг реализације планираних активности и циљева предвиђених овим планом биће првенствено задатак менаџмента Центра, поред Градске управе за културу, која ће на основу годишњих планова и извештаја о раду пратити реализацију остварених циљева предвиђених *Стратегијом*. Годишњи план и програм рада, као део петогодишњег Стратешког плана развоја, подразумева акционе планове и динамику спровођења планираних активности.

Евалуација остварених резултата и процена ефикасности спровођења стратегије обављаће се на крају сваке године (2020 - 2025. године), а финална евалуација средином 2025. године. У овом процесу важна је комуникација и са оснивачем, као и са осталим организацијама, институцијама и установама које су обухваћене овим документом. Запослени ће имати директна задужења за спровођење евалуације у својој области.

Евалуација обухвата:

- Анализу публице - анкете;
- Евиденцију броја посетилаца;
- Бележење утисака запослених, сарадника, учесника у програмима и публику;
- Годишњи извештај о раду и степен остварења планираног;
- Медијској видљивости;
- Носиоци појединачних програма ће бити директно задужени за спровођење евалуације;
- Директор резултате евалуације презентује Управном одбору;

Индикатори за мониторинг и евалуацију су:

- број програма и квалитет додатних програма које су резултат учествовања грађана у доношењу одлука о програмским садржајима (кроз спровођење анкета и отвореност за појединачне креативне иницијативе, издања која су посвећена локалној културној баштини у најширем смислу);
- број посетилаца (кроз евиденцију о броју продатих улазница), број и структура учесника у програмима и посетилаца на бесплатним програмима;
- задовољство корисника услуга и учесника кроз спровођење и анализу резултата анкета;
- медијска пропраћеност и већа видљивост, посећеност сајта и активности на друштвеним мрежама;
- заједнички пројекти, потписани протоколи о сарадњи на домаћем и међународном плану;
- пријем нових кадрова, њихове стручне компетенције и бригаа о додатној едукацији за све запослене;
- набавка нове опреме у складу са захтевима програма;
- финансијска стабилност у складу са годишњим плановима и утврђеном стратегијом;

План комуницирања стратешког плана подразумева интерну комуникацију у току планирања и спровођења активности, приоритете које треба да имамо у виду у реализацији годишњих планова рада, спровођење и праћење остварених резултата као и сарадњу и комуникацију са оснивачем и свим учесницима (Управни и Надзорни одбор, директор, запослени, сарадници...) у процесу израде Стратегије развоја културе Града Новог Сада, као општег планског документа.

ЗАКЉУЧАК

Оно што очекујемо у спровођењу дефинисаних стратешких праваца развоја је укупан квалитет рада и напредовање у следећим областима:

- уметничка вредност програма, оригиналност, аутентичност, актуелност и ангажовани приступ у осмишљавању садржаја и начину презентације;
- неговање промоција и заштита културног наслеђа и афирмација савременог стваралаштва кроз различите програмске форме;
- развој публике, инспирисање младих за креирање програма као и могућност партиципирања публике у креирању садржаја;
- афирмисање и стално унапређивање аматеризма;
- формирање омладинског програмског савета;
- концепцијска усклађеност са програмима институција културе у Граду Новом Саду и Покрајини Војводини; пласман и размена програма са другим сродним институцијама;
- обликовање препознатљивог идентитета Центра и унапређење видљивости програмских активности;
- технолошке иновације у складу са планираним програмима, унапређење разноврсних начина и метода презентација програма користећи савремене трендове у области технолошких иновација;
- развијање међународне сарадње учешћем на међународним пројектима;
- рад на стручном усавршавању кадрова;
- стварање амбијента у којој је Центар кључно место креирања и развоја проактивне заједнице.

КУЛТУРНИ ЦЕНТАР "МЛАДОСТ"

Футог, 21. avgust 2019. године